

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

Cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedurile administrative referitoare la operațiunile aeriene

În temeiul art. 36 din Legea nr. 136/2017 cu privire Guvern (Monitorul Oficial, 2017, nr. 252, art. 412), art. 4 alin. (3) lit. a), art. 5 și art. 17 din Legea aviației civile nr. 1237/1997 (republicată în Monitorul Oficial, 2010, nr. 98-99, art. 292), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la operațiunile aeriene (se anexează).
2. Autoritatea Aeronautică Civilă va aproba, pînă la intrarea în vigoare a prezentei hotărîri, cerințele tehnice referitoare la operațiunile aeriene și mijloacele acceptabile de conformitate (AMC).
3. Prezenta hotărîre intră în vigoare la 12 luni de la data publicării.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul economiei
și infrastructurii

Chiril Gaburici

Ministrul finanțelor

Octavian Armașu

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr.

REGULAMENT

privind procedurile administrative referitoare la operațiunile aeriene

Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la operațiunile aeriene (în continuare – *Regulament*) transpune parțial prevederile Regulamentului (UE) nr. 965/2012 al Comisiei din 5 octombrie 2012 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L nr. 296 din 25 octombrie 2012.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Regulament stabilește cerințele privind:

1) operațiunile aeriene cu avioane, elicoptere, baloane și planoare, cu excepția baloanelor captive, dirijabilelor și zborurilor cu baloane captive;

2) condițiile de eliberare, menținere, modificare, limitare, suspendare sau revocare a certificatelor operatorilor de aeronave conform art. 1 alin.(2) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 implicați în operațiuni de transport aerian comercial, la privilegiile și responsabilitățile titularilor de certificate, precum și la condițiile în care operațiunile sînt interzise, limitate sau supuse anumitor condiții din motive de siguranță;

3) condițiile și procedurile referitoare la declarațiile date de operatorii implicați în operarea necomercială a aeronavelor, inclusiv în operațiuni necomerciale specializate, precum și condițiile și procedurile referitoare la supravegherea acestor operatori;

4) condițiile referitoare la operațiuni comerciale specializate, precum și condițiile pentru emiterea, menținerea, modificarea, limitarea, suspendarea sau revocarea autorizațiilor pentru operațiuni comerciale specializate.

2. Prezentul Regulament nu se aplică operațiunilor aeriene care cad sub incidența art. 1 alin. (4) din Codul aerian nr. 301/2017.

3. Prezentul Regulament nu se aplică operațiunilor aeriene cu aeronave care se încadrează în una sau mai multe dintre categoriile menționate în anexa nr. 2 la Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017.

4. În sensul prezentului Regulament se utilizează următoarele noțiuni:

operațiune de transport aerian comercial (CAT) – exploatarea unei aeronave pentru transportul de pasageri, mărfuri sau poștă contra unei remunerații sau a altor contraprestații;

avioane din clasa de performanță B – avioane cu motoare cu elice cu o configurație maximă operațională a locurilor pentru pasageri de cel mult nouă sau cu o masă maximă la decolare de cel mult 5 700 kg;

aeronave complexe motorizate înseamnă:

1) un avion:

- cu o masă maximă certificată la decolare de peste 5 700 kg; sau
- care a fost certificat pentru o configurație maximă a locurilor pentru călători de peste nouăsprezece; sau
- certificat pentru a fi operat cu un echipaj minim format din cel puțin doi piloți; sau
- echipat cu unul sau mai multe turboreactoare sau cu mai mult de un motor turbopropulsor; sau

2) un elicopter certificat:

- pentru o masă maximă la decolare ce depășește 3 175 kg; sau
 - pentru o configurație maximă a locurilor pentru călători de peste nouă; sau
 - pentru a fi operat cu un echipaj minim format din cel puțin 2 piloți; sau
- 3) o aeronavă cu rotor basculant;

supravegherea continuă – acțiunile întreprinse pentru a se verifica dacă condițiile în baza cărora a fost emis un certificat continuă să fie îndeplinite pe perioada valabilității sale, precum și adoptarea oricăror măsuri de siguranță;

certificare – înseamnă orice formă de recunoaștere care atestă că un produs, piesă sau echipament, organizație sau persoană respectă cerințele aplicabile, inclusiv dispozițiile prezentului regulament și normele sale de aplicare, precum și eliberarea unui certificat corespunzător care atestă conformitatea;

certificat – orice aprobare, licență sau alt document eliberat ca rezultat al certificării;

operator aerian – orice persoană fizică sau juridică care operează sau propune operarea uneia sau mai multor aeronave;

operare comercială – orice operare a unei aeronave, contra cost sau în schimbul altor valori, la dispoziția publicului sau, când nu este la dispoziția publicului, care face obiectul unui contract între un operator și un client, acesta din urmă neexercitînd nici un control asupra operatorului;

simulator de zbor – înseamnă orice tip de aparat care simulează, la sol, condițiile de zbor; sînt incluse simulatoarele de zbor, aparatele de instruire pentru zbor, pentru proceduri de zbor și navigație și aparatele de instruire pentru zbor instrumental;

operațiune în clasa de performanță 1 – o operațiune în care, în eventualitatea unei defectări a motorului critic, elicopterul poate ateriza în cadrul distanței disponibile pentru decolarea întreruptă sau poate continua zborul în siguranță către o zonă de aterizare adecvată, în funcție de momentul apariției defecțiunii;

navigația bazată pe performanțe (PBN) – navigația RNAV bazată pe cerințele de performanță pentru aeronavele care sînt exploatate pe o rută ATS, pe o procedură de apropiere instrumentală sau într-un spațiu aerian desemnat.

operațiune de taxi aerian – în sensul limitărilor timpului de zbor și de serviciu, o operațiune de transport aerian comercial neprogramată, efectuată la cerere, cu un avion cu o configurație maximă operațională a locurilor pentru pasageri (MOPSC) de cel mult 19 locuri;

operațiune specializată (SPO) – orice operațiune, alta decît transportul aerian comercial, în cadrul căreia aeronava este utilizată pentru activități specializate din domenii precum agricultură, construcții, fotografiere, supraveghere, observare și patrulare, publicitate aeriană, lansări cu parașuta etc.;

zbor introductiv – orice zbor efectuat în schimbul unei remunerații sau al unui titlu oneros, constînd într-un tur aerian de scurtă durată, oferit de o organizație de pregătire autorizată sau de o organizație creată cu scopul de a promova sporturile aeriene sau aviația de agrement, pentru a atrage noi doritori de pregătire sau noi membri;

zbor de competiție – orice activitate de zbor în cadrul căreia aeronava este utilizată în întreceri sau competiții aeriene, precum și în vederea pregătirii pentru întreceri sau competiții aeriene și a efectuării de zboruri spre și dinspre întreceri sau competiții;

demonstrație de zbor – înseamnă orice activitate de zbor efectuată în mod deliberat în scop demonstrativ sau de divertisment cu ocazia unui eveniment anunțat în prealabil și deschis publicului, inclusiv atunci cînd aeronava este utilizată în vederea pregătirii pentru o demonstrație de zbor și a efectuării de zboruri spre și dinspre un eveniment anunțat în prealabil.

Capitolul III

Capacitățile de supraveghere

5. Autoritatea Aeronautică Civilă (în continuare – AAC) este autoritatea competentă în ceea ce privește certificarea/autorizarea și supravegherea persoanelor și organizațiilor care desfășoară activități în domeniul aviației civile.

6. AAC asigură că personalul autorității nu exercită activități de supraveghere atunci cînd există dovezi că acest fapt ar putea duce în mod direct sau indirect la un conflict de interese, în deosebi atunci cînd este vorba de un interes familial sau financiar. În acest scop AAC va aproba un regulament intern privind conflictul de interese.

7. Personalul autorizat de AAC să îndeplinească sarcini de certificare și/sau de supraveghere este împuternicit să exercite cel puțin următoarele sarcini:

- 1) să examineze înregistrările, datele, procedurile și orice alte documente relevante pentru executarea sarcinii de certificare și/sau de supraveghere;
- 2) să facă copii sau extrase din astfel de înregistrări, date, proceduri și alte documente;
- 3) să solicite o explicație verbală la fața locului;
- 4) să aibă acces la incintele, bazele de operare sau mijloacele de transport relevante;
- 5) să efectueze audituri, investigații, evaluări, inspecții, inclusiv inspecții la platformă și inspecții inopinate;
- 6) să ia sau să dispună măsuri executorii în funcție de caz.

8. În conformitate cu articolul 7 alineatul (3) litera b) din Codul aerian, AAC este responsabilă de emiterea și aprobarea cerințelor tehnice în domeniul operațiunilor de zbor (în continuare – CT-OPS), care vor conține cel puțin cerințele tehnice care trebuie îndeplinite de operator în ceea ce privește:

- 1) inspecțiile la platformă efectuate în cazul aeronavelor operatorilor aflați sub supravegherea reglementară a altui stat (RAMP);
- 2) manualele, jurnalele și înregistrările elaborate și prezentate de către operatorii aerieni;
- 3) pregătirea, experiența și calificarea echipajului de zbor, a echipajului de cabină, a dispecerilor operațiuni de zbor și a personalului tehnic pentru tipul de operațiuni aplicabil;
- 4) limitările privind timpul de zbor și de serviciu și cerințe privind perioada de odihnă (FTL);
- 5) operațiunile de transport aerian comercial (CAT);
- 6) autorizațiile de zbor (SPA);
- 7) operațiunile de zbor necomerciale cu aeronave complexe (NCC);
- 8) operațiunile de zbor necomerciale cu aeronave altele decât cele complexe (NCO);
- 9) operațiunile specializate (SPO);
- 10) sistemul de evitare a coliziunii în zbor (ACAS);
- 11) închirierea aeronavelor.

9. AAC va emite și aproba mijloacele acceptabile de conformitate (denumite în continuare AMC) pentru cerințele și normele prezentului regulament precum și pentru CT-OPS.

10. Pentru punerea în aplicare și asigurarea respectării prezentului regulament, în Anexa nr. 1 a prezentului regulament sînt stabilite cerințele privind sistemul de administrare și de management care trebuie îndeplinite de către AAC.

11. Inspecțiile la platformă în cazul aeronavelor ce aparțin operatorilor aerieni naționali se efectuează în conformitate cu prevederile CT-OPS.

Capitolul IV

Operațiunile aeriene

12. Operatorii exploatează o aeronavă în scopul operațiunilor de transport aerian comercial (CAT), conform prevederilor Anexei nr. 2 la prezentul regulament, și cerințelor tehnice menționate la punctul 8 subpct. 2) - 5).

13. Operatorii implicați în operațiunile CAT cu punctul de plecare și punctul de sosire pe același aerodrom sau loc de operare efectuate cu avioane din clasa de performanță B sau cu elicoptere necomplexe trebuie să respecte prezentul regulament (anexa nr. 2), și cerințele tehnice menționate la punctul 8 subpct. 2) - 5).

14. Operatorii ce doresc să obțină autorizații pentru operațiuni speciale respectă prevederile Anexei nr. 2 la prezentul regulament și cerințelor tehnice menționate la punctul 8 subpct. 6). Acestea includ:

- 1) avioane și elicoptere utilizate pentru:
 - a) operațiuni care folosesc navigația bazată pe performanțe (PBN);
 - b) operațiuni în conformitate cu specificațiile de performanțe de navigație minime (MNPS);
 - c) operațiuni în spațiu aerian cu o eșalonare verticală minimă (RVSM);
 - d) operațiuni în condiții de vizibilitate redusă (LVO);
- 2) avioane, elicoptere, baloane și planoare utilizate pentru transportul de bunuri periculoase (DG);
- 3) avioane bimotoare, utilizate pentru operațiuni pe rază extinsă (ETOPS) în transportul aerian comercial;
- 4) elicoptere utilizate pentru operațiuni de transport aerian comercial cu ajutorul sistemelor de redare a imaginii pe timp de noapte (NVIS);
- 5) elicoptere utilizate pentru operațiuni cu încărcături suspendate (HHO) în cadrul transportului aerian comercial; și
- 6) elicoptere utilizate pentru operațiuni de servicii medicale de urgență (HEMS) în cadrul transportului aerian comercial.

15. Operatorii de elicoptere și avioane motorizate complexe implicate în operațiuni necomerciale trebuie să declare că dispun de capacitatea și mijloacele necesare pentru a-și îndeplini responsabilitățile legate de operarea de aeronave și pentru a exploata aeronavele în conformitate cu dispozițiile specificate în anexa nr. 2 al prezentului regulament și cerințele tehnice menționate la punctul 8 subpct. 2) - 4) și 7). În cazul în care sînt implicați în operațiuni necomerciale specializate, acești operatori, adițional se conformează cerințelor tehnice privind operațiunile speciale (SPO) menționate la punctul 8 subpct. 9).

16. Operatorii de avioane motorizate altele decât cele complexe, de elicoptere, precum și de baloane și planoare, implicate în operațiuni necomerciale, inclusiv și operațiuni necomerciale specializate, operează aeronavele în conformitate cu dispozițiile specificate în prezentul regulament la punctul 8 subpct. 8). Acești operatori trebuie să declare că dispun de capacitatea și mijloacele necesare pentru a-și îndeplini responsabilitățile legate de operarea de aeronave. În cazul în care sînt implicați în operațiuni necomerciale specializate, acești operatori, adițional se conformează cerințelor tehnice privind operațiunile speciale (SPO) menționate la punctul 8 subpct. 9).

17. Atunci cînd efectuează pregătire practică spre, pe sau dinspre teritoriul Republicii Moldova, organizațiile de pregătire care își au sediul principal de activitate în Republica Moldova și care sînt autorizate în conformitate cu cerințele tehnice și procedurile administrative referitoare la personalul navigant, operează:

1) elicoptere și avioane complexe motorizate în conformitate cu dispozițiile specificate în prezentul regulament la punctul 8 subpct. 7);

2) avioane și elicoptere motorizate altele decât cele complexe, precum și baloane și planoare în conformitate cu dispozițiile specificate în prezentul regulament la punctul 8 subpct. 8).

18. Operatorii exploatează o aeronavă în scopul operațiunilor comerciale specializate, conform prevederilor specificate în Anexa nr. 2 al prezentului regulament și cerințelor tehnice menționate la punctul 8 subpct. 2) - 4) și 9).

19. Zborurile care au loc imediat înainte, în timpul sau imediat după desfășurarea de operațiuni specializate și aflate în directă legătură cu aceste operațiuni sînt efectuate în conformitate cu punctele 15, 16 și 18, după caz. Cu excepția operațiunilor cu parașute, la bord se transportă maxim șase persoane indispensabile misiunii, cu excepția membrilor echipajului.

Capitolul V

Derogări

20. AAC poate acorda derogări de la cerințele tehnice și procedurile administrative specificate de prezentul regulament în cazul unor circumstanțe operaționale urgente și neprevăzute sau al unor necesități operaționale de durată limitată.

În cazul derogărilor acordate în mod repetat sau pentru o perioadă mai mare de două luni AAC va examina dacă derogările respectă obiectivele de siguranță ale prezentului regulament sau orice altă normă relevantă.

În cazul în care se constată că derogările acordate nu respectă obiectivele de siguranță ale prezentului regulament, AAC va lua măsuri de asigurare a siguranței în dependență de nivelul riscului.

21. Prin derogare de la punctul 12, atunci când sînt folosite în operațiuni CAT, aeronavele menționate la punctul 3 al prezentului regulament, AAC evaluează măsura în care modificarea sau utilizarea prevăzută se abate de la condițiile prevăzute.

22. Prin derogare de la punctul 12, zborurile legate de introducerea sau modificarea unor tipuri de aeronave, efectuate de organizații de proiectare sau producție în sfera privilegiilor lor, precum și zborurile care nu transportă pasageri sau mărfuri, în care o aeronavă este transportată pentru renovare, reparare, verificări de întreținere, inspecții, livrare, export sau în scopuri similare, vor fi operate în baza unor cerințelor privind eliberarea autorizațiilor pentru zbor special stabilite de AAC.

23. Fără a aduce atingere capitolului IV, AAC poate impune o aprobare specifică și cerințe suplimentare în privința procedurilor operaționale, echipamentelor, calificărilor și pregătirii echipajului în cazul operațiunilor CAT deasupra mării cu elicoptere. Aceste cerințe trebuie să nu fie mai puțin restrictive decît cele menționate în Anexa nr. 2 și cerințele tehnice menționate la punctul 8 subpct. 2) - 5).

24. Prin derogare de la punctele 12 și 18, următoarele operațiuni cu aeronave altele decît cele complexe motorizate pot fi efectuate în conformitate cu cerințele tehnice menționate la punctul 8 subpct. 8) și necesită prezentarea către AAC a declarației și a copiilor polițelor de asigurare pentru terți și persoanele aflate la bordul aeronavelor precum și respectarea legislației fiscale:

1) zboruri ale căror costuri sînt împărțite între persoanele particulare, cu condiția că toți ocupanții aeronavei, inclusiv pilotul, să împartă costurile directe și ca numărul persoanelor care împart costurile directe să fie de maximum șase;

2) zboruri de competiție sau demonstrații de zbor, cu condiția că remunerația sau orice titlu oneros oferit pentru astfel de zboruri să se limiteze la recuperarea costurilor directe și la o contribuție proporțională cu costurile anuale.

3) zboruri introductive, lansări cu parașuta, remorcări ale planoarelor sau zboruri acrobatice efectuate fie de o organizație de pregătire care își are sediul principal de activitate în Republica Moldova și care se aprobă în conformitate cu cerințele tehnice și procedurile administrative referitoare la personalul navigator, fie de o organizație înființată cu scopul de a promova sporturile aeriene sau aviația de agrement, cu condiția că aeronava să fie exploatată de organizația respectivă pe baza dreptului de proprietate sau al unui contract de închiriere de aeronavă fără echipaj, ca zborul să nu genereze profituri distribuite în afara organizației, precum și cu condiția ca, ori de câte ori sînt implicate persoane care nu sînt membre ale organizației în cauză, astfel de zboruri să reprezinte doar o activitate marginală a organizației.

25. Prin derogare de la punctul 15 prima parte, operatorii de aeronave motorizate complexe cu o masă maximă certificată la decolare (MCTOM) de maximum 5 700 kg, echipate cu motoare turbopropulsoare, implicate în operațiuni necomerciale, operează respectivele aeronave în conformitate cu punctul 8 subpct. 8).

26. Prin derogare de la punctul 17 subpct. 1), organizațiile de pregătire care organizează cursuri de pregătire pentru zbor pe aeronave motorizate complexe cu o masă maximă certificată la decolare (MCTOM) de maximum 5 700 kg, echipate cu motoare turbopropulsoare, operează respectivele aeronave în conformitate cu punctul 8 subpct. 8).

Capitolul VI

Limitări ale timpului de zbor

27. Operațiunile aeriene indicate la punctul 8 subpct. 5) - 9) sînt supuse cerințelor tehnice aprobate de AAC.

28. AAC efectuează o examinare continuă a eficacității dispozițiilor privind limitările timpului de zbor și de serviciu și cerințele privind timpul de odihnă prevăzute în Anexa nr. 2 și cerințele tehnice menționate la punctul 8 subpct. 4).

Această examinare implică expertiza științifică și se bazează pe datele operaționale colectate pe termen lung, cu sprijinul operatorilor naționali, începînd cu data aplicării prezentei hotărîri.

Examinarea menționată la primul alineat evaluează impactul asupra vigilenței personalului navigator, exercitat de cel puțin următorii factori:

1) sarcini de serviciu de peste 13 ore desfășurate la momentul cel mai favorabil al zilei;

- 2) sarcini de serviciu de peste 10 ore desfășurate la momentul cel mai puțin favorabil al zilei;
- 3) sarcini de serviciu de peste 11 ore desfășurate de membrii echipajului, într-o stare de aclimatizare necunoscută;
- 4) sarcini de serviciu care includ un număr ridicat de sectoare (peste 6);
- 5) servicii de permanență, precum perioada de rezervă sau rezerva urmată de sarcini de zbor; precum și
- 6) orare perturbatoare.

Capitolul VII

Protecția sănătății membrilor echipajului de zbor și de cabină

29. Operatorii vor asigura că membrii echipajelor beneficiază de un examen medical gratuit prealabil angajării sale și efectuat apoi la intervale de timp regulate.

30. Membrul echipajului care suferă de probleme de sănătate recunoscute ca fiind determinate de activitatea desfășurată în ture este transferat de către operator, ori de câte ori este posibil, la o activitate de zi mobilă sau nu, pentru care este apt.

31. Examenul medical gratuit menționat la punctul 29 este supus obligativității secretului medical. Examenul medical se realizează în cadrul sistemului de medicină aeronautică, instituit în conformitate cu actele normative naționale și internaționale în domeniul aviației civile.

32. Operatorii vor asigura că membrii echipajelor beneficiază de o protecție în materie de securitate și sănătate adaptată la natura muncii prestate. Serviciile și mijloacele corespunzătoare de protecție și prevenire în materie de securitate și sănătate a membrii echipajelor sînt disponibile în permanență.

33. Operatorii care intenționează să organizeze activitatea într-un anumit ritm să țină cont de principiul general al adaptării activității la lucrător conform art. 10 alin. 3 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008.

Capitolul VIII

Dispoziții finale și tranzitorii

34. Certificatele de operator aerian (AOC) eliberate operatorilor CAT de aeronave în conformitate cu Reglementările aeronautice europene JAR-OPS 1, înainte ca prezentul regulament să se aplice, se consideră eliberate în conformitate cu prezentul regulament.

Dar, pînă la intrarea în vigoare a prezentului regulament:

1) operatorii își adaptează sistemul de management și programele de pregătire, procedurile și manualele pentru a fi în conformitate cu Anexa nr. 2 la prezentul regulament și cerințele menționate la punctul 8 subpct. 2) - 6), după caz;

2) În cazul conformității cu cerințele prezentului regulament, AOC se înlocuiesc cu certificate eliberate în conformitate cu Anexa nr. 1 la prezentul regulament.

35. AOC eliberate în conformitate cu Reglementările aeronautice europene JAR-OPS 3, înainte ca prezentul regulament să se aplice, operatorilor CAT de elicoptere ce dețin certificate de tip eliberate sau validate de Agenția Europeană de Siguranță a Aviației, se consideră eliberate în conformitate cu prezentul regulament.

Dar, până la intrarea în vigoare a prezentului regulament:

1) operatorii își adaptează sistemul de management și programele de pregătire, procedurile și manualele pentru a fi în conformitate cu Anexa nr. 2 la prezentul regulament și cerințele menționate la punctul 8 subpct. 2) - 6), după caz;

2) În cazul conformității cu cerințele prezentului regulament, AOC se înlocuiesc cu certificate eliberate în conformitate cu Anexa nr. 1 la prezentul regulament.

36. Autorizațiile de operator aerian (AOA) eliberate înainte ca prezentul regulament să se aplice, operatorilor implicați în operațiuni de lucru aerian cu aeronave ce dețin certificate de tip eliberate sau validate de Agenția Europeană de Siguranță a Aviației, se consideră eliberate în conformitate cu prezentul regulament.

Dar, până la intrarea în vigoare a prezentului regulament:

1) operatorii își adaptează sistemul de management și programele de pregătire, procedurile și manualele pentru a fi în conformitate cu Anexa nr. 2 la prezentul regulament și cerințele menționate la punctul 8 subpct. 9) și alte subpuncte, după caz;

2) În cazul conformității cu cerințele prezentului regulament, AOA se înlocuiesc cu autorizații pentru operațiuni comerciale specializate, eliberate în conformitate cu Anexa nr. 1 la prezentul regulament.

37. Listele echipamentului minim (MEL) aprobate de către AAC înainte de punerea în aplicare a prezentului regulament, se consideră aprobate în conformitate cu prezentul regulament și pot fi utilizate în continuare de către operator.

După intrarea în vigoare a prezentului regulament, orice modificare a MEL, astfel cum sînt menționate în primul alineat, pentru care este instituită o listă master a echipamentului minim (MMEL) ca parte a datelor privind conformitatea operațională prevăzută de “Specificațiile de Certificare – Lista Master al Echipamentului Minim (MMEL)” și “Specificațiile de Certificare – Lista

Generică Master al Echipamentului Minim (MMEL)”, se efectuează în conformitate cu cerințele tehnice menționate la punctul 8 subpct. 4).

Orice modificare asupra unei MEL, așa cum este menționată în primul alineat, pentru care nu a fost instituită o MMEL ca parte a datelor privind conformitatea operațională, se aplică în continuare în conformitate cu MMEL acceptată de AAC sau de statul de înmatriculare, după caz.

38. Operatorii se asigură că membrii echipajului de zbor și ai echipajului de cabină care sînt angajați deja în operare și care au absolvit cursuri de pregătire în conformitate cu cerințele menționate la punctul 8 subpct. 3), care nu au cuprins elementele obligatorii prevăzute în datele relevante privind conformitatea operațională, participă la cursuri de pregătire care să cuprindă respectivele elemente obligatorii, în termen de 3 ani de la intrarea în vigoare a prezentului regulament.

Anexa nr.1
la Regulamentul privind procedurile
administrative referitoare la operațiunile aeriene

**CERINȚE ADMINISTRATIVE APLICABILE AUTORITĂȚII AERONAUTICE
CIVILE PENTRU OPERAȚIUNILE AERIENE
(PARTEA ARO)**

ARO.GEN.005 Domeniul de aplicare

Prezenta Anexa stabilește cerințele privind sistemul de administrare și de management care trebuie îndeplinite de către AAC pentru executarea prevederilor Legii aviației civile nr. 1237/1997 și a prezentului regulament referitoare la operațiunile aeriene din aviația civilă.

SUBPARTEA GEN
CERINȚE GENERALE
SECȚIUNEA I
Dispoziții generale

ARO.GEN.115 Documentația de supraveghere

AAC furnizează personalului în cauză toate actele legislative, standardele, normele, publicațiile tehnice și documentele conexe necesare pentru a-i permite acestuia să își execute sarcinile și să își îndeplinească responsabilitățile.

ARO.GEN.120 Mijloace de conformitate

- (a) AAC elaborează și aprobă cerințele tehnice în domeniul operațiunilor de zbor (CT-OPS) precum și mijloacele acceptabile de conformitate (AMC) al acestora, care pot fi utilizate pentru a stabili conformitatea cu Legea nr. 1237/1997 precum și cu prezentul regulament. Când organizația respectă AMC, normele prezentului regulament și CT-OPS respective se consideră îndeplinite.
- (b) Pentru a stabili conformitatea cu normele prezentului regulament și CT-OPS, se pot utiliza și mijloace de conformitate alternative.
- (c) AAC stabilește un sistem pentru a se asigura în permanență că toate mijloacele de conformitate alternative utilizate de AAC sau de organizațiile și persoanele aflate sub supravegherea sa, permit stabilirea conformității cu Legea nr. 1237/1997, prezentul regulament precum și cu CT-OPS.
- (d) AAC evaluează toate mijloacele de conformitate alternative propuse de o organizație în conformitate cu cerințele relevante din Anexa nr. 2 la prezentul regulament, analizând documentația furnizată și, dacă se consideră necesar, efectuând o inspecție a organizației. Atunci când constată că mijloacele de conformitate alternative respectă normele prezentului regulament și CT-OPS, AAC procedează, fără întârzieri nejustificate, la informarea solicitantului cu privire la faptul că pot fi aplicate mijloacele de conformitate alternative și, dacă este cazul, la modificarea în consecință a autorizației, a autorizației pentru operațiuni specializate sau a certificatului solicitantului.
- (e) Atunci când AAC însuși utilizează mijloace de conformitate alternative pentru a obține conformitatea cu prezentul regulament precum și cu CT-OPS, aceasta le pune la dispoziția tuturor organizațiilor și persoanelor aflate sub supravegherea sa.

ARO.GEN.135 Reacția imediată la o problemă de siguranță

(a) AAC implementează un sistem pentru a colecta, analiza și difuza în mod corespunzător informații privind siguranța.

(b) AAC implementează un sistem pentru a analiza în mod corespunzător orice informație relevantă privind siguranța precum și recomandările sau acțiunile corective care trebuie realizate, necesare pentru ca acestea să reacționeze în timp util la o problemă de siguranță ce implică produse, piese, echipamente, persoane sau organizații care fac obiectul prezentului regulament precum și CT-OPS.

(c) La primirea informațiilor menționate la literele (a) și (b), AAC ia măsuri adecvate pentru soluționarea problemei de siguranță.

(d) Măsurile luate în temeiul literei (c) se notifică imediat tuturor persoanelor sau organizațiilor care trebuie să le respecte în temeiul prezentului regulament precum și CT-OPS.

SECȚIUNEA II
Management

ARO.GEN.200 Sistemul de management

(a) AAC instituie și menține un sistem de management care include cel puțin:

1. politici și proceduri documentate în vederea descrierii organizării acesteia, a mijloacelor și metodelor sale de obținere a conformității cu Legea nr. 1237/1997 și cu prezentul regulament. Procedurile se țin la zi și servesc ca documente de lucru fundamentale în cadrul AAC pentru toate sarcinile asociate;

2. suficient personal pentru a-și exercita sarcinile și a-și îndeplini responsabilitățile. Personalul respectiv este calificat pentru exercitarea sarcinilor care îi sînt atribuite și deține cunoștințele, experiența, pregătirea inițială și periodică necesare pentru a asigura competența continuă. Este disponibil un sistem de planificare a disponibilității personalului pentru a asigura îndeplinirea corespunzătoare a tuturor sarcinilor;

3. baza materială adecvată și spații de birouri pentru exercitarea sarcinilor atribuite;

4. o funcție de monitorizare a conformității sistemului de management cu cerințele relevante și a gradului de corespundere al procedurilor, inclusiv instituirea unui proces de audit intern și a unui proces de management al riscurilor de siguranță. Monitorizarea conformității cuprinde un sistem de transmitere a constatărilor din cadrul auditului către conducerea AAC în vederea asigurării implementării unor acțiuni corective, după caz; și

5. o persoană sau un grup de persoane, care răspund în ultimă instanță în fața conducerii AAC pentru funcția de monitorizare a conformității.

(b) Pentru fiecare domeniu de activitate, inclusiv pentru sistemul de management, AAC atribuie unei persoane sau mai multora răspunderea generală pentru gestionarea sarcinii (sarcinilor) relevante.

(c) În caz de necesitate, AAC instituie proceduri pentru participarea la un schimb reciproc de informații și asistență necesară împreună cu alte autorități competente din alte state, inclusiv referitor la toate constatările semnalate și acțiunile întreprinse ulterior în urma supravegherii persoanelor și a organizațiilor care derulează activități pe teritoriul unui stat, dar care sînt certificate sau autorizate de, sau fac declarații, către autoritatea competentă a altui stat.

ARO.GEN.210 Schimbări ale sistemului de management

(a) AAC dispune de un sistem pentru identificarea schimbărilor care îi afectează capacitatea de a-și executa sarcinile și de a-și îndeplini responsabilitățile definite în Legea nr. 1237/1997, prezentul regulament și CT-OPS. Acest sistem îi permite să ia măsurile necesare pentru a garanta faptul că sistemul său de management rămîne adecvat și eficece.

(b) AAC își actualizează sistemul de management pentru a reflecta orice modificare a Legii nr. 1237/1997, prezentul regulament și CT-OPS în timp util, astfel încât să asigure o implementare eficientă.

(c) AAC notifică Guvernului schimbările care îi afectează capacitatea de a-și executa sarcinile și de a-și îndeplini responsabilitățile definite în Legea nr. 1237/1997, prezentul regulament precum și CT-OPS.

ARO.GEN.220 Evidența documentelor

(a) AAC trebuie să instituie un sistem de evidență a documentelor, care permite stocarea adecvată, accesibilitatea și trasabilitatea sigură a:

1. politicilor și procedurilor documentate ale sistemului de management;
2. pregătirii, calificării și autorizării personalului său;
3. atribuirii sarcinilor, cuprinzând elementele impuse de ARO.GEN.205, precum și detaliile sarcinilor atribuite;
4. proceselor de certificare și supravegherii continue a organizațiilor certificate;
5. procesului de autorizare a unei operațiuni comerciale specializate și a supravegherii continue a unui titular de autorizație;
6. proceselor de declarație și supravegherii continue a organizațiilor declarate;
7. detaliilor privind cursurile de pregătire oferite de organizații certificate și, dacă este cazul, a documentelor referitoare la FSTD utilizate pentru pregătire;
8. supravegherii persoanelor și organizațiilor care exercită activități pe teritoriul Republicii Moldova, dar care sînt supravegheate, certificate sau autorizate de către autoritatea competentă a unui alt stat, după cum au convenit respectivele autorități;
9. constatărilor, acțiunilor corective și datei de încheiere a acțiunilor;
10. măsurilor executorii luate;
11. informațiilor privind siguranța și măsurilor subsecvente; și
12. utilizării măsurilor derogatorii în conformitate cu legislația în vigoare.

(b) AAC păstrează o listă cu toate certificatele și autorizațiile pentru operațiuni specializate ale organizațiilor pe care le-a eliberat, precum și cu declarațiile primite.

(c) Toate evidențele trebuie să se păstreze pe perioada minimă precizată în prezentul regulament și CT-OPS. În absența unei astfel de indicații, evidențele se păstrează pe o perioadă de minimum cinci ani.

SECȚIUNEA III

Supravegherea, certificarea și aplicarea legii

ARO.GEN.300 Supravegherea

(a) AAC verifică:

1. conformitatea cu cerințele aplicabile organizațiilor sau tipului de operațiuni, înainte de a elibera un certificat, o aprobare sau o autorizație, după caz;
2. menținerea conformității cu cerințele aplicabile a organizațiilor pe care le-a certificat, a operațiunilor specializate pe care le-a autorizat și a organizațiilor de la care a primit o declarație ;
3. respectarea în continuare a cerințelor aplicabile de către operatorii necomerciali de alte aeronave decît cele motorizate complexe; și
4. aplicarea măsurilor de siguranță adecvate dispuse de AAC după cum se definește la ARO.GEN.135 literele (c) și (d).

(b) Această verificare trebuie:

1. să fie susținută de o documentație concepută în mod specific pentru a furniza personalului responsabil cu supravegherea siguranței îndrumări privind exercitarea funcțiilor sale;
 2. să furnizeze persoanelor și organizațiilor în cauză rezultatele activității de supraveghere a siguranței;
 3. să se bazeze pe audituri și inspecții, inclusiv inspecții la platformă și inspecții neanunțate; și
 4. să furnizeze AAC dovezile necesare în cazul în care trebuie luate măsuri suplimentare, inclusiv măsurile prevăzute la ARO.GEN.350 și ARO.GEN.355.
- (c) Sfera supravegherii definită la literele (a) și (b) trebuie să țină seama de rezultatele activităților de supraveghere anterioare și de prioritățile în materie de siguranță.
- (d) Sfera supravegherii activităților executate pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele sau organizațiile stabilite sau rezidente într-un alt stat trebuie să se determine pe baza priorităților în materie de siguranță și a activităților de supraveghere anterioare.
- (e) În cazurile în care activitatea unei persoane sau a unei organizații implică mai mult decât teritoriul Republicii Moldova, AAC în temeiul literei (a) poate fi de acord ca unele sarcini de supraveghere să fie executate fie de autoritatea sau autoritățile competente ale aceluși stat/state în care se desfășoară activitatea. Orice persoană sau organizație care face obiectul unui astfel de acord se informează cu privire la existența acestuia și domeniul său de aplicare.
- (f) În cazurile în care activitatea unei persoane sau a unei organizații implică mai mult decât teritoriul Republicii Moldova, persoana sau organizația va compensa AAC cheltuielile pentru efectuarea inspecțiilor peste hotarele Republicii Moldova. AAC trebuie să colecteze și să prelucereze orice informație considerată utilă pentru supraveghere, inclusiv pentru inspecțiile la platformă și inspecțiile neanunțate.

ARO.GEN.302 Supravegherea economică a titularului unui AOC

- (1) AAC supraveghează respectarea cerințelor în baza cărora a fost acordat certificatul de operator aerian. Aceasta revizuieste respectarea acestor cerințe în următoarele cazuri:
- (a) după doi ani de la acordarea unui nou certificat de operare;
 - (b) anual, după depășirea etapei aferente lit. (a);
 - (c) atunci când se suspectează existența unei posibile probleme care ar putea afecta siguranța operațiunilor sale.
- (2) AAC va evalua rezultatele financiare ale unui operator aerian căruia i-a acordat un certificat de operator aerian, prin solicitarea informațiilor pertinente. Operatorul aerian furnizează AAC, în termen de 60 de zile următoare anului precedent de gestiune:
- (a) o copie a raportului de audit privind situațiile financiare pentru perioada de gestiune precedentă (în absența unor dispoziții contrare în legislația națională);
 - (b) o copie a situațiilor financiare anuale pentru anul anterior de gestiune (în termen de 30 zile de la data prezentării la Organul național de statistică);
 - (c) o copie a celui mai recent raport managerial intern care să conțină o prezentare detaliată a tuturor activităților economice desfășurate pe o perioadă de 12 luni;
 - (d) dovada că operatorul aerian nu deține datorii curente față de alți agenți aeronautici și față de AAC;
 - (e) copii ale polițelor de asigurare și ale contractelor de asigurare pentru încărcătura comercială,
- precum și pentru răspundere civilă față de terți, încheiate cu respectarea prevederilor legislației naționale.

ARO.GEN.305 Programul de supraveghere

- (a) AAC trebuie să instituie și să mențină un program de supraveghere care să cuprindă activitățile de supraveghere prevăzute de ARO.GEN.300.

(b) Pentru organizațiile certificate de AAC, programul de supraveghere trebuie elaborat ținând cont de natura specifică a organizației, de complexitatea activităților sale, de rezultatele activităților anterioare de certificare și/sau de supraveghere prevăzute de prezenta Anexă și CT-OPS și trebuie să se bazeze pe evaluarea riscurilor asociate. Acesta va include în cadrul fiecărui ciclu de planificare a supravegherii:

1. auditi și inspecții, inclusiv inspecții la platformă și inspecții neanunțate, după caz;
2. întâlniri stabilite între cadrul de conducere responsabil al organizației și AAC, pentru a se asigura că ambele părți rămân informate cu privire la aspectele importante.

(c) Pentru organizațiile certificate de AAC trebuie să se aplice un ciclu de planificare a supravegherii care să nu depășească 24 de luni.

Ciclul de planificare a supravegherii poate fi redus dacă există dovezi că performanța în materie de siguranță a organizației a scăzut.

Ciclul de planificare a supravegherii poate fi extins pînă la maximum 36 de luni dacă AAC a constatat că, în decursul celor 24 de luni anterioare:

1. organizația a demonstrat o identificare eficientă a pericolelor în materie de siguranță a aviației și un management eficace al riscurilor asociate;
2. organizația a demonstrat continuu, în conformitate cu Anexa nr. 2 la prezentul regulament, punctul ORO.GEN.130, că ține complet sub control toate schimbările;
3. nu s-au emis constatări de nivel 1; și
4. toate acțiunile corective au fost aplicate în termenul acceptat sau prelungit de AAC, definit la ARO.GEN.350 litera (d) punctul 2.

Ciclul de planificare a supravegherii poate fi prelungit pînă la maximum 48 de luni dacă, pe lângă condițiile de mai sus, organizația a instituit, iar AAC a aprobat, un sistem eficace de raportare continuă către AAC cu privire la performanța în materie de siguranță și la conformitatea cu reglementările a organizației însăși.

(d) Pentru organizațiile care își declară activitatea către AAC, programul de supraveghere se bazează pe caracteristicile specifice ale organizației, pe complexitatea activităților sale, pe rezultatele activităților de supraveghere anterioare și pe evaluarea riscurilor aferente tipului de activitate desfășurată. Aceasta trebuie să cuprindă auditi și inspecții, inclusiv inspecții la platformă și inspecții inopinate, după caz.

(e) Pentru organizațiile care dețin o autorizație pentru operațiuni specializate, programul de supraveghere se stabilește în conformitate cu dispozițiile de la litera (d) și trebuie să țină seama de asemenea, de procesul de autorizare anterior și actual și de perioada de valabilitate a autorizației.

(f) Pentru persoanele care dețin o licență, un certificat, o calificare sau un atestat eliberat de AAC, programul de supraveghere cuprinde inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, după caz.

(g) Programul de supraveghere include evidențe ale datelor la care trebuie să aibă loc auditi, inspecții și întâlniri și ale datelor la care s-au derulat respectivele auditi, inspecții și întâlniri.

ARO.GEN.310 Procedura de certificare inițială – organizații

(a) La primirea unei cereri de eliberare inițială a unui certificat pentru o organizație, AAC trebuie să verifice dacă organizația îndeplinește cerințele aplicabile. Această verificare poate ține seama de declarația menționată în Anexa nr. 2 la prezentul regulament, punctul ORO.AOC.100 litera (b).

(b) Dacă a constatat că organizația îndeplinește cerințele aplicabile, AAC eliberează certificatul (certIFICATELE) prevăzut(e) în Anexele nr. 3-6 la prezentul regulament. Certificatul (certIFICATELE) se eliberează pe o durată nelimitată. Privilegiile și sfera activităților pe care organizația a primit aprobarea să le desfășoare trebuie să fie specificate în condițiile de aprobare atașate la certificat(e).

(c) Pentru a permite unei organizații să efectueze schimbări fără aprobarea prealabilă a AAC în conformitate cu Anexa nr. 2 la prezentul regulament, punctul ORO.GEN.130, AAC trebuie să aprobe procedura prezentată de organizație, prin care se definește sfera unor astfel de schimbări și se descrie modul în care aceste schimbări vor fi gestionate și notificate.

ARO.GEN.330 Schimbări – organizații

(a) La primirea unei cereri de efectuare a unei schimbări care necesită o aprobare prealabilă, AAC verifică dacă organizația îndeplinește cerințele aplicabile înainte de a da respectiva aprobare.

AAC descrie condițiile în care organizația poate funcționa pe durata schimbării, cu excepția cazului în care AAC constată că certificatul organizației trebuie să fie suspendat.

Dacă a constatat că organizația respectă cerințele aplicabile, AAC va aproba schimbarea.

(b) Fără a aduce atingere niciunei măsuri executorii suplimentare, atunci când organizația efectuează schimbări care necesită o aprobare prealabilă fără a fi primit aprobarea din partea AAC după cum se definește la litera (a), AAC suspendă, limitează sau revocă certificatul organizației.

(c) Pentru schimbările care nu necesită o aprobare prealabilă, AAC evaluează informațiile furnizate în notificarea trimisă de organizație în conformitate cu Anexa nr. 2 la prezentul regulament, punctul ORO.GEN.130 pentru a verifica respectarea cerințelor aplicabile. În cazul constatării oricărei neconformități, AAC :

1. informează organizația cu privire la neconformitate și solicită schimbări suplimentare;
2. în cazul unor constatări de nivel 1 sau nivel 2, acționează în conformitate cu ARO.GEN.350.

ARO.GEN.345 Declarație

(a) La primirea unei declarații din partea unui operator care desfășoară sau intenționează să desfășoare activități necomerciale, AAC trebuie să verifice dacă declarația conține toate informațiile obligatorii conform cerințelor menționate în Anexa nr. 2 la prezentul regulament, și CT-OPS, și trebuie să confirme operatorului că a primit declarația.

(b) Dacă declarația nu conține informațiile necesare sau conține informații care demonstrează neconformitatea cu cerințele aplicabile, AAC trebuie să înștiințeze operatorul în legătură cu neconformitatea respectivă și să solicite informații suplimentare. Dacă se consideră necesar, AAC efectuează o inspecție a operatorului. Dacă neconformitatea este confirmată, AAC trebuie să acționeze în conformitate cu ARO.GEN.350 sau ARO.GEN.355.

ARO.GEN.350 Constatări și acțiuni corective – organizații

(a) În materie de supraveghere în conformitate cu ARO.GEN.300 litera (a) AAC dispune de un sistem de analiză a constatărilor sub raportul semnificației lor în materie de siguranță.

(b) O constatare de nivelul 1 se eliberează de către AAC atunci când se constată orice neconformitate semnificativă cu prevederile Legii nr. 1237/1997 precum și cu prezentul regulament și CT-OPS, cu procedurile și manualele organizației sau cu condițiile unei aprobări, ale unui certificat, ale unei autorizații pentru operațiuni autorizate sau cu conținutul unei declarații care reduce nivelul de siguranță sau periclitează grav siguranța zborului.

Constatările de nivel 1 includ:

1. neacordarea accesului AAC la baza materială a organizației, după cum se prevede în Anexa nr. 2 la prezentul regulament , punctul, ORO.GEN.140, în timpul programului normal de lucru și după două solicitări scrise;
 2. obținerea sau menținerea valabilității certificatului organizației sau a autorizației pentru operațiuni specializate prin falsificarea documentelor doveditoare depuse;
 3. dovada unor practici nereglementare sau a utilizării frauduloase a certificatului organizației sau a autorizației pentru operațiuni specializate; și
 4. lipsa unui cadru de conducere responsabil.
- (c) O constatare de nivel 2 se eliberează de către AAC atunci când se detectează orice neconformitate cu prevederile Legii nr. 1237/1997, precum și din prezentul regulament și a CT-OPS, cu procedurile și manualele organizației sau cu condițiile unei aprobări, ale unui certificat, ale unei autorizații pentru operațiuni specializate sau cu conținutul unei declarații care ar putea reduce nivelul de siguranță sau periclita siguranța zborului.
- (d) Când se face o constatare în cursul supravegherii sau prin orice alte mijloace, AAC, fără a aduce atingere niciunei măsuri suplimentare impuse de Legea nr. 1237/1997, prezentul regulament, CT-OPS , comunică respectiva constatare în scris organizației și solicită acțiuni corective pentru soluționarea neconformităților (neconformităților) identificate. Atunci când este cazul, AAC informează statul în care este înmatriculată aeronava.
1. În cazul constatărilor de nivel 1, AAC ia măsuri imediate și adecvate pentru a interzice sau pentru a limita activitățile și, dacă este cazul, ia măsuri în vederea revocării certificatului, a autorizației pentru operațiuni specializate sau a aprobării specifice sau în vederea limitării ori a suspendării sale complete sau parțiale, în funcție de amploarea constatării de nivel 1, pînă când organizația a întreprins cu succes acțiuni corective.
 2. În cazul constatărilor de nivel 2, AAC:
 - (i) acordă organizației un termen pentru implementarea acțiunilor corective corespunzătoare naturii constatării, care, inițial, nu depășește în niciun caz trei luni. La finalul acestei perioade și în funcție de natura constatării, AAC poate prelungi perioada de trei luni sub rezerva existenței unui plan satisfăcător de acțiuni corective, aprobat de AAC; și
 - (ii) evaluează acțiunile corective și planul de implementare propus de organizație și, dacă evaluarea concluzionează că acestea sînt suficiente pentru a soluționa neconformitatea (neconformitățile), le acceptă.
 3. În cazul în care o organizație nu depune un plan de acțiuni corectiv acceptabil sau nu execută acțiunile corective în termenul acceptat sau prelungit de AAC, constatarea se transformă în constatare de nivel 1 și se iau măsurile prevăzute la litera (d) punctul 1.
 4. AAC ține evidența tuturor constatărilor pe care le-a făcut sau care i-au fost comunicate și, după caz, a măsurilor executorii pe care le-a aplicat, precum și a tuturor acțiunilor corective și a datei încheierii acțiunilor întreprinse în legătură cu constatării.
- (e) Fără a aduce atingere niciunei măsuri executorii suplimentare, atunci când AAC care acționează în temeiul dispozițiilor de la ARO.GEN.300 litera (d) identifică orice neconformitate cu prevederile legislației naționale, cu prezentul regulament precum și cu CT-OPS, din partea unei organizații certificate de sau care își declară activitatea către autoritatea competentă a altui stat, AAC informează respectiva autoritate competentă și indică nivelul constatării.

ARO.GEN.355 Constatări și măsuri executorii – persoane

(a) Dacă, în cursul supravegherii sau prin alte mijloace, AAC găsește dovezi care indică o neconformitate cu cerințele aplicabile din partea unei persoane care deține o licență, un certificat, o calificare sau un atestat eliberat în conformitate cu Legea nr. 1237/1997, cu prezentul regulament, cu CT-OPS, AAC acționează în conformitate cu cerințele tehnice și procedurile administrative referitoare la personalul navigant.

(b) Dacă, în cursul supravegherii sau prin alte mijloace, se găsesc dovezi care indică o neconformitate cu cerințele aplicabile din partea unei persoane care face obiectul prevederilor Legii nr. 1237/1997, prezentului regulament, CT-OPS și care nu deține o licență, un certificat, o calificare sau un atestat eliberat în conformitate cu respectivul regulament și CT-OPS, AAC ia toate măsurile executorii necesare pentru a preveni menținerea acelei neconformități.

ARO.GEN.360 Constatări și măsuri executorii – toți operatorii

Dacă, în cursul supravegherii sau prin alte mijloace, se găsesc dovezi care indică o neconformitate cu cerințele aplicabile din partea unui operator care face obiectul prevederilor Legii nr. 1237/1997, prezentului regulament și CT-OPS, AAC ia toate măsurile executorii necesare pentru a preveni menținerea acelei neconformități.

SUBPARTEA OPS OPERATIUNI AERIENE SECȚIUNEA I

Certificarea operatorilor de transport aerian comercial

ARO.OPS.100 Eliberarea certificatului de operator aerian

(a) AAC eliberează certificatul de operator aerian (AOC) în momentul în care a constatat că operatorul demonstrează respectarea elementelor prevăzute în Anexa nr.2 la prezentului regulament, punctul ORO.AOC.100.

(b) Certificatul cuprinde specificațiile operațiunilor asociate.

(c) AAC poate stabili limitări operaționale specifice. Astfel de limitări trebuie să fie documentate în specificațiile operațiunilor.

ARO.OPS.105 Acordurile de partajare de coduri

Atunci când analizează siguranța unui acord de partajare de coduri care implică un operator dintr-un alt stat, AAC trebuie:

1. să se asigure, în urma verificării de către operator conform dispozițiilor de la Anexa nr.2 la prezentului regulament, punctul ORO.AOC.115, că respectivul operator dintr-un alt stat respectă standardele OACI aplicabile;
2. să țină legătura cu autoritatea competentă a statului operatorului dintr-un alt stat, dacă este necesar.

ARO.OPS.110 Contractele de închiriere

(a) AAC aprobă un contract de închiriere a aeronavei în baza prevederilor CT-OPS (partea închirierea aeronavelor).

SECȚIUNEA Ia *Autorizarea operațiunilor comerciale specializate*

ARO.OPS.150 Autorizarea operațiunilor comerciale specializate

(a) La primirea unei cereri de eliberare a unei autorizații pentru efectuarea de operațiuni comerciale specializate, AAC examinează documentația referitoare la evaluarea riscurilor și procedurilor standard de operare (SOP) ale operatorului aferente uneia sau mai multor operațiuni planificate și elaborate în conformitate cu prevederile CT-OPS (partea SPO). Dacă se consideră necesar, AAC efectuează o inspecție a organizației.

(b) În cazul în care este satisfăcută de evaluarea riscurilor și de SOP, AAC eliberează autorizația prevăzută în Anexa nr. 6 la prezentul regulament. Autorizația se eliberează pentru o durată nelimitată. Condițiile în care operatorul este autorizat să efectueze una sau mai multe operațiuni comerciale specializate se specifică în autorizație.

(c) La primirea unei cereri de modificare a autorizației, AAC trebuie să respecte dispozițiile de la literele (a) și (b). Aceasta descrie condițiile în care operatorul își poate desfășura activitatea pe durata efectuării schimbării, cu excepția cazului în care AAC constată că autorizația trebuie suspendată.

(d) La primirea unei cereri de reînnoire a autorizației, AAC trebuie să respecte dispozițiile de la literele (a) și (b). Aceasta poate lua în considerare cel mai recent proces de autorizare și cele mai recente activități de supraveghere.

(e) Fără a aduce atingere niciunei măsuri executorii suplimentare, atunci când operatorul efectuează schimbări fără să fi prezentat o evaluare a riscurilor și proceduri standard de operare modificate, AAC suspendă, limitează sau revocă autorizația.

(f) La primirea unei cereri de eliberare a unei autorizații pentru efectuarea de operațiuni comerciale specializate transfrontaliere, AAC examinează documentația referitoare la evaluarea riscurilor și procedurilor standard de operare (SOP) ale operatorului în colaborare cu autoritatea competentă din locul în care se are în vedere desfășurarea operațiunii. În cazul în care ambele autorități sînt satisfăcute de evaluarea riscurilor și de SOP, AAC eliberează autorizația.

ARO.OPS.155 Contracte de închiriere

(a) AAC aprobă un contract de închiriere a aeronavei în baza prevederilor CT-OPS (partea închirierea aeronavelor).

(b) Aprobarea unui contract de închiriere fără echipaj se suspendă sau se revocă ori de câte ori certificatul de navigabilitate al aeronavei este suspendat sau revocat.

SECȚIUNEA II *Aprobări*

ARO.OPS.200 Procedură de aprobare specifică

(a) La primirea unei cereri de eliberare sau de modificare a unei aprobări specifice, AAC evaluează cererea în conformitate cu prevederile CT-OPS, (partea SPA) și efectuează, dacă este cazul, o inspecție corespunzătoare a operatorului.

(b) Când constată că operatorul a demonstrat conformitatea cu cerințele aplicabile, AAC eliberează sau modifică aprobarea. Aprobarea trebuie menționată în:

1. specificațiile de operare, astfel cum sînt stabilite în Anexa nr. 4 la prezentul regulament , pentru operațiuni comerciale de transport aerian; sau
2. lista aprobărilor specifice, stabilită în Anexa nr. 5 la prezentul regulament , pentru operațiuni necomerciale și operațiuni specializate.

ARO.OPS.205 Aprobarea listei echipamentului minim

(a) Atunci când primește de la un operator o cerere de aprobare inițială a unei liste a echipamentului minim (MEL) sau de modificare a acesteia, înainte de a elibera aprobarea, AAC evaluează fiecare articol afectat, pentru a verifica conformitatea cu cerințele aplicabile.

(b) AAC, dacă constată îndeplinirea condițiilor specificate la CT-OPS privind Lista echipamentului minim (MEL) demonstrată de operator, aprobă procedura operatorului pentru extinderea intervalelor de rectificare B, C și D aplicabile.

(c) AAC, dacă constată îndeplinirea condițiilor specificate la CT-OPS privind Lista echipamentului minim (MEL) demonstrată de operator, aprobă, în fiecare caz în parte, exploatarea unei aeronave în afara constrîngerilor MEL, dar în cadrul constrîngerilor listei master a echipamentului minim (MMEL).

ARO.OPS.210 Stabilirea zonei locale

În scopul desfășurării operațiunilor, AAC poate stabili o distanță sau o zonă locală.

ARO.OPS.215 Aprobarea operațiunilor cu elicopterul într-un mediu ostil aflat în afara unei zone aglomerate

(a) AAC desemnează zonele în care se pot desfășura operațiuni cu elicopterul fără asigurarea unei capacități de aterizare forțată în condiții de siguranță, după cum se descrie la CT-OPS în cerințele relevante privind operațiunile cu elicopterul într-un mediu ostil situat în afara unei zone aglomerate.

(b) Înainte de eliberarea aprobării menționate la CT-OPS privind operațiunile cu elicopterul într-un mediu ostil situat în afara unei zone aglomerate, AAC trebuie să analizeze motivele pentru care operatorul susține că nu poate folosi criteriile corespunzătoare de performanță.

ARO.OPS.225 Aprobarea operațiunilor către un aerodrom izolat

Aprobarea menționată la CT-OPS privind scaunele, centurile de siguranță și sisteme de reținere, include o listă a aerodromurilor specificate de operator pentru care se aplică aprobarea.

ARO.OPS.230 Determinarea orarelor perturbatoare

În sensul limitărilor timpului de zbor, AAC decide, în conformitate cu definițiile orarelor perturbatoare de „tip matinal” și de „tip prelungit” stabilite în CT-OPS (partea FTL) care dintre aceste două tipuri de orare perturbatoare se aplică tuturor operatorilor CAT aflați sub supravegherea sa.

ARO.OPS.235 Aprobarea regimurilor individuale de specificare a timpului de zbor

(a) AAC aprobă regimurile de specificare a timpului de zbor propuse de operatorii CAT, în cazul în care operatorul demonstrează conformitatea cu limitările privind timpul de zbor și de serviciu și normele privind perioada de odihnă stabilite în CT-OPS (partea FTL).

(b) Atunci când un regim de specificare a timpului de zbor propus de un operator se abate de la prevederile CT-OPS, AAC analizează în termen de o lună, regimul individual, în temeiul unei evaluări științifice și medicale și informează operatorul dacă regimul este acceptat sau respins. În cazul unor circumstanțe sau necesități operaționale neprevăzute și urgente, cu o durată limitată și care nu sînt de natură repetitivă, se pot aplica provizoriu derogări de la prevederile CT-OPS.

(c) Atunci când un regim de specificare a timpului de zbor produs de un operator derogă de la prevederile CT-OPS, AAC se asigură că mijloacele prezentate de operator mențin un nivel de protecție echivalent cu cel atins prin punerea în practică a normelor prezentului regulament și CT-OPS. În cazul în care se va asigura, AAC poate acorda aprobări de derogare de la normele în cauză, fără discriminări pe diferite motive.

(d) Abaterile sau derogările aprobate fac obiectul unei evaluări, efectuate după ce acestea au fost aplicate, pentru a determina dacă abaterile sau derogările respective ar trebui confirmate sau modificate. AAC efectuează o evaluare independentă pe baza informațiilor furnizate de operator. Evaluarea este proporțională, transparentă și bazată pe principii și cunoștințe de ordin științific.

*SECȚIUNEA III**Supravegherea operațiunilor***ARO.OPS.300 Zboruri introductive**

AAC poate stabili condiții suplimentare pentru zborurile introductive efectuate în conformitate cu cerințele tehnice relevante tipului de operațiuni NCO din CT-OPS. Aceste condiții trebuie să garanteze siguranța operațiunilor și să fie proporționale.

Anexa nr.2
la Regulamentul privind procedurile
administrative referitoare la operațiunile aeriene

**CERINȚE ADMINISTRATIVE APLICABILE OPERATORILOR PENTRU
EFECTUAREA OPERAȚIUNILOR AERIENE (partea ORO)**

ORO.GEN.005 Domeniul de aplicare

Prezenta anexă stabilește cerințe administrative și de certificare care trebuie respectate de un operator aerian care desfășoară:

- (a) operațiuni de transport aerian comercial (CAT);
- (b) operațiuni comerciale specializate (SPO);
- (c) operațiuni necomerciale cu aeronave complexe motorizate (NCC);
- (d) operațiunile necomerciale cu aeronave altele decât cele complexe (NCO).

SUBPARTEA GEN
CERINȚE GENERALE
SECȚIUNEA I
Dispoziții generale

ORO.GEN.105 Autoritatea competentă

În sensul prezentei anexe, autoritatea competentă care exercită supravegherea operatorilor supuși unei obligații de certificare, sau declarare, sau unei autorizații pentru operațiuni specializate este Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova (AAC).

ORO.GEN.110 Responsabilitățile operatorului

- (a) Operatorul este responsabil cu exploatarea aeronavei în conformitate cu prevederile legislației naționale, prezentului regulament, CT-OPS și cu certificatul său de operator aerian (AOC), sau cu autorizația pentru operațiuni specializate (autorizația SPO), sau cu declarația sa.
- (b) Fiecare zbor se execută în conformitate cu prevederile din manualul de operațiuni.
- (c) Operatorul instituie și menține un sistem de exercitare a controlului operațional asupra oricărui zbor efectuat în conformitate cu condițiile menționate în certificatul său, sau din autorizația pentru operațiuni specializate, sau declarația sa.
- (d) Operatorul se asigură că aeronavele sale sînt echipate și că echipajele sale sînt calificate corespunzător pentru zona și tipul de operațiune. Aeronavele ce nu dețin certificat de tip eliberate sau validate de EASA, vor fi limitate de efectuarea operațiunilor aeriene pe teritoriul Uniunii Europene.
- (e) Operatorul se asigură că întregul personal desemnat sau implicat direct în operațiuni la sol și în zbor este instruit în mod corespunzător, a demonstrat abilitățile necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale specifice și este conștient de responsabilitățile care îi revin și de relațiile dintre aceste sarcini și operarea în ansamblu.
- (f) Operatorul instituie proceduri și instrucțiuni pentru operarea în condiții de siguranță a fiecărui tip de aeronavă, cuprinzînd sarcini și responsabilități pentru personalul de la sol și pentru membrii echipajului, pentru toate tipurile de operațiuni de la sol sau de zbor. Aceste proceduri nu obligă membrii echipajului să execute activități în timpul fazelor critice ale zborului, în afară de cele necesare pentru operarea în condiții de siguranță a aeronavei.

- (g) Operatorul se asigură că întregul personal a luat cunoștință că trebuie să respecte legile, reglementările și procedurile statelor în care se desfășoară operațiunile, care sînt relevante pentru executarea sarcinilor lor.
- (h) Operatorul instituie un sistem de liste de verificare pentru fiecare tip de aeronavă care se utilizează de către membrii echipajului în toate fazele zborului în condiții normale, anormale și de urgență, pentru a se asigura că se respectă procedurile de operare din manualul de operațiuni. Elaborarea și utilizarea listelor de verificare respectă principiile privind factorii umani și iau în considerare cea mai recentă documentație relevantă a producătorului aeronavei.
- (i) Operatorul specifică procedurile de planificare a zborului pentru a oferi o desfășurare a zborului în condiții de siguranță, pe baza caracteristicilor de performanță ale aeronavei, a altor limitări de operare și a condițiilor relevante previzibile pe ruta care trebuie urmată și la aerodromurile sau locurile de operare în cauză. Aceste proceduri trebuie incluse în manualul de operațiuni.
- (j) Operatorul elaborează și menține programe de pregătire a personalului pe tema bunurilor periculoase, după cum prevăd instrucțiunile tehnice, care sînt supuse examinării și aprobării AAC. Programele de pregătire sînt proporționale cu responsabilitățile personalului.
- (k) Fără a aduce atingere literei (j), operatorul unui planor sau al unui balon sau al zborurilor care decolează și aterizează pe același aerodrom sau loc de operare, în condiții VFR pe timp de zi, cu:
- (i) avioane monomotor cu elice cu o masă maximă certificată la decolare de 5700 kg sau mai puțin și cu o MOPSC de 5 sau mai puțin; sau cu
- (ii) elicoptere monomotor altele decît cele complexe, cu o MOPSC de 5 sau mai puțin, se asigură că echipajul de zbor a beneficiat de o pregătire sau o informare adecvată care să îi permită să recunoască mărfurile periculoase nedeclarate aduse la bord de pasageri sau transportate sub formă de mărfuri.

ORO.GEN.115 Solicitarea unui certificat de operator (AOC)

- (a) Cererea de certificat de operator aerian sau de modificare a unui certificat deja existent, se realizează în forma și modul stabilit de AAC.
- (b) Solicitanții unui certificat inițial furnizează AAC o documentație care demonstrează modul în care aceștia se vor conforma prevederilor Legii nr. 1237/1997, prezentului regulament și CT-OPS. O astfel de documentație include o procedură care descrie modul în care se vor gestiona schimbările ce nu necesită o aprobare prealabilă și cum se vor notifica acestea AAC.

ORO.GEN.120 Mijloace de conformitate

- (a) Pentru a obține conformitatea cu legislația națională aplicabilă, prezentul regulament și CT-OPS, un operator poate utiliza mijloace de conformitate alternative la cele adoptate de AAC.
- (b) Atunci cînd un operator care face obiectul certificării dorește să utilizeze un mijloc de conformitate alternativ la mijloacele acceptabile de conformitate (AMC) adoptate de AAC, pentru a obține conformitatea cu legislația națională aplicabilă, prezentul regulament și CT-OPS, înainte de a-l implementa, aceasta trebuie să furnizeze AAC o descriere completă a mijlocului de conformitate alternativ. Descrierea trebuie să includă toate revizuirile manualelor sau procedurilor care ar putea fi relevante, precum și o evaluare care demonstrează respectarea normelor de aplicare. Operatorul poate pune în aplicare aceste mijloace de conformitate alternative sub rezerva aprobării prealabile de către AAC și la primirea notificării prevăzute în Anexa nr.1, punctul ARO.GEN.120 litera (d).
- (c) Un operator care trebuie să își declare activitatea notifică AAC lista mijloacelor alternative de conformare pe care le utilizează pentru obținerea conformității cu prezentul regulament și CT-OPS .

(d) Atunci cînd un operator care face obiectul unei autorizații de operațiuni speciale SPO dorește să utilizeze mijloace de conformitate alternative, el trebuie să respecte dispozițiile literei (b) ori de cîte ori aceste mijloace de conformitate alternative afectează procedurile standard de operare care fac parte din autorizație, precum și dispozițiile literei (c) pentru partea declarată din organizarea și funcționarea sa.

ORO.GEN.125 Condiții de aprobare și privilegiile unui titular de AOC

Un operator certificat respectă sfera și privilegiile definite în specificațiile de operare anexate la certificatul operatorului.

ORO.GEN.130 Schimbările legate de titularul unui AOC

(a) Orice schimbare care afectează:

1. sfera certificatului sau specificațiile de operare ale unui operator; sau
2. oricare dintre elementele sistemului de management al operatorului prevăzut la ORO.GEN.200 litera (a) punctele (1) și (2), necesită aprobarea prealabilă a AAC.

(b) Pentru orice schimbări care necesită o aprobare prealabilă în conformitate cu legislația națională aplicabilă, prezentul regulament și CT-OPS , operatorul solicită și obține o autorizație din partea AAC . Cererea se face înainte ca orice astfel de schimbare să aibă loc, pentru a permite AAC să determine menținerea conformității cu legislația națională aplicabilă, prezentul regulament și CT-OPS , și să modifice, dacă este necesar, certificatul operatorului și condițiile de aprobare asociate anexate la acesta.

Operatorul furnizează AAC orice documentație relevantă.

Schimbarea se realizează numai la primirea aprobării oficiale a AAC în conformitate cu Anexa nr.1 la prezentul regulament, punctul ARO.GEN.330.

În timpul acestor schimbări, operatorul își desfășoară activitatea în condițiile prevăzute de AAC, după caz.

(c) Toate schimbările care nu necesită o aprobare prealabilă se gestionează și se notifică AAC în modul definit în procedura aprobată de AAC.

(d) Orice modificare a documentelor care au stat la baza acordării certificatului de operator aerian, se comunică AAC de către operator, în termen de 5 zile.

(e) Operatorul notifică în prealabil AAC despre orice plan de a opera un nou serviciu aerian către un continent sau regiune a lumii care nu era deservită anterior, sau modificări ale numărului sau tipului de aeronave folosite, fuziuni sau achiziții de aeronave preconizate, dar fără a se limita numai la acestea.

(f) Operatorul va pune la dispoziție:

(1) detalii exacte privind toate modificările propuse, de exemplu modificarea tipului de serviciu, proiecte de preluare sau fuziune, modificări ale capitalului social, introducerea/excluderea aeronavelor etc.

(2) copii ale polițelor de asigurare și ale contractelor de asigurare pentru încărcătura comercială, precum și pentru răspundere civilă față de terți, încheiate cu respectarea mărimilor stabilite de legislația în vigoare, precum și scrisoarea de preluare a obligațiunii, eliberată de compania de asigurare/brokerul sau compania de reasigurare (Letter of Undertaking).

ORO.GEN.135 Menținerea valabilității unui AOC

(a) Certificatul operatorului rămîne valabil cu condiția ca:

1. operatorul să respecte în continuare prevederile legislației naționale, prezentului regulament și CT-OPS, ținînd cont de prevederile referitoare la tratarea constatărilor conform punctului ORO.GEN.150;
2. AAC să i se acorde acces la operator, în conformitate cu ORO.GEN.140, pentru a determina dacă se menține conformitatea cu prevederile legislației naționale , prezentul regulament și CT-OPS ; și

3. certificatul să nu fie revocat sau să nu se renunțe la acesta.
- (b) În cazul revocării sau renunțării certificatului se înapoiază AAC fără întârziere.

ORO.GEN.140 Accesul

(a) În scopul stabilirii conformității cu prevederile legislației naționale, prezentului regulament și CT-OPS , operatorul acordă în orice moment acces la întreaga bază materială, la toate aeronavele, documentele, evidențele, datele, procedurile sau la alte materiale relevante pentru activitatea sa care face obiectul certificării, al autorizației SPO sau declarării, oricărei persoane autorizate de AAC .

(b) Accesul la aeronave menționat la litera (a) include, în cazul CAT, posibilitatea de a urca și de a rămîne la bordul aeronavei în timpul operațiunilor de zbor, cu excepția cazului în care, din motive de siguranță, comandantul decide altfel în privința compartimentului echipajului de zbor în conformitate cu prevederile CT-OPS, CAT.GEN.MPA.135.

ORO.GEN.150 Constatări

După primirea unei notificări a constatărilor, operatorul:

1. determină cauza care stă la baza neconformității;
2. definește un plan de acțiuni corective; și
3. demonstrează implementarea acțiunilor corective într-un mod satisfăcător pentru AAC, într-un termen convenit cu AAC, definit în Anexa nr. 1 din prezentul regulament, punctul ARO.GEN.350 litera (d).

ORO.GEN.155 Reacția imediată la o problemă de siguranță

Operatorul pune în aplicare:

- (a) orice măsură de siguranță impusă de AAC sau autoritățile satului de proiectare a aeronavei; și
- (b) orice informație obligatorie relevantă în materie de siguranță emisă de AAC sau autoritățile satului de proiectare a aeronavei, inclusiv directivele privind navigabilitatea.

ORO.GEN.160 Raportarea evenimentelor

(a) Operatorul raportează autorității de investigare și oricărei alte organizații care trebuie informată conform prevederilor legale orice accident, incident grav și eveniment.

(b) Fără a aduce atingere literei (a), operatorul raportează AAC și organizației responsabile cu proiectarea aeronavei incidentele, defecțiunile, defectele tehnice, depășirile limitelor tehnice sau evenimentele care ar atrage atenția asupra existenței unor informații incorecte, incomplete sau ambigue în datele privind conformitatea operațională sau alte circumstanțe anormale care au pus sau ar fi putut pune în pericol operarea aeronavei în condiții de siguranță și care nu au dus la producerea unui accident sau a unui incident grav.

(c) Rapoartele menționate la literele (a) și (b) se realizează în forma și modul stabilite de autoritatea de investigare și conțin toate informațiile pertinente referitoare la situația sesizată de operator.

(d) Rapoartele se realizează cât mai curînd posibil, însă în orice caz în termen de 72 de ore de la momentul identificării de către operator a situației la care face referire raportul, cu excepția cazului în care există circumstanțe excepționale care împiedică acest lucru.

(e) Acolo unde este cazul, operatorul realizează un raport de urmărire pentru a furniza detalii despre măsurile pe care intenționează să le ia pentru a preveni evenimente similare pe viitor, imediat ce aceste măsuri au fost identificate. Acest raport se realizează în forma și modul stabilite de autoritatea de investigare.

SECȚIUNEA II *Managementul*

ORO.GEN.200 Sistemul de management

- (a) Operatorul instituie, pune în aplicare și menține un sistem de management care include:
1. responsabilități și răspunderi clar definite la nivelul întregii structuri a operatorului, inclusiv răspunderea directă în materie de siguranță a cadrului de conducere responsabil;
 2. o descriere a filozofiilor și principiilor generale ale operatorului în materie de siguranță, denumite generic politica de siguranță;
 3. identificarea pericolelor care amenință siguranța aviației, generate de activitățile operatorului, evaluarea acestora și managementul riscurilor asociate, inclusiv luarea de măsuri în vederea reducerii riscului și a verificării eficacității acestora;
 4. menținerea nivelului de pregătire și de competență al personalului pentru a-i permite acestuia să își execute sarcinile;
 5. documentarea tuturor proceselor-cheie ale sistemului de management, inclusiv un proces menit să facă personalul conștient de responsabilitățile sale și procedura de modificare a acestei documentații;
 6. o funcție de monitorizare a conformității operatorului cu cerințele relevante. Monitorizarea conformității cuprinde un sistem de transmitere a constatărilor către cadrul de conducere responsabil în vederea asigurării implementării efective a unor acțiuni corective, după caz; și
 7. toate cerințele suplimentare prevăzute în prezentul regulament și CT-OPS.
- (b) Sistemul de management corespunde mărimii operatorului și naturii și complexității activităților sale, ținând cont de pericolele și riscurile asociate, inerente acestor activități.

ORO.GEN.205 Activități contractate

- (a) Atunci când contractează sau achiziționează orice parte a activității sale, operatorul se asigură că serviciul contractat sau achiziționat este conform cu cerințele aplicabile.
- (b) Atunci când operatorul certificat sau titularul unei autorizații SPO contractează orice parte a activității sale unei organizații care nu este la rândul său certificată sau autorizată în conformitate cu prezentul regulament și CT-OPS să desfășoare o astfel de activitate, organizația contractată își desfășoară activitatea în temeiul aprobării operatorului. Organizația contractantă se asigură că AAC i se acordă acces la organizația contractată, pentru a determina menținerea conformității cu cerințele aplicabile.

ORO.GEN.210 Cerințe privind personalul

- (a) Operatorul numește un cadru de conducere responsabil, care deține autoritatea de a asigura că toate activitățile pot fi finanțate și executate în conformitate cu cerințele aplicabile. Cadrul de conducere responsabil poartă răspunderea pentru instituirea și menținerea unui sistem de management eficace.
- (b) Operatorul desemnează o persoană sau un grup de persoane care au răspunderea de a se asigura că operatorul respectă în continuare cerințele aplicabile. Respectiva persoană sau respectivele persoane răspund în ultimă instanță în fața cadrului de conducere responsabil. Aceste persoane trebuie să susțină procedura de aprobare la AAC.
- (c) Operatorul deține suficient personal calificat pentru sarcinile planificate și pentru activitățile care trebuie desfășurate în conformitate cu cerințele aplicabile.
- (d) Operatorul ține evidențe corespunzătoare privind experiența, calificarea și pregătirea personalului pentru a dovedi conformitatea cu litera (c).
- (e) Operatorul se asigură că întregul personal cunoaște normele și procedurile relevante pentru executarea atribuțiilor sale.
- (f) Operatorul se asigură că întregul personal sînt rezidenți ai Republicii Moldova și sînt angajați conform legislației muncii Republicii Moldova, inclusiv și în cazul cînd locul de operare se află în afara teritoriului statului. În cazul cînd ocuparea locurilor de muncă nu poate fi asigurată cu personal autohton, operatorii pot angaja personal de peste hotare, cu condiția respectării legislației Republicii Moldova cu privire la migrația de muncă și prezentării AAC a

copiilor permiselor de ședere provizorie în scop de muncă a personalului respectiv, autentificate cu ștampila operatorului.

ORO.GEN.215 Cerințe privind baza materială

Operatorul deține o bază materială care să permită desfășurarea și managementul tuturor sarcinilor planificate și al activităților în conformitate cu cerințele aplicabile.

ORO.GEN.220 Evidența documentelor

(a) Operatorul instituie un sistem de evidență a documentelor care permite stocarea adecvată și trasabilitatea sigură a tuturor activităților desfășurate și care acoperă în special toate elementele indicate la ORO.GEN.200.

(b) Formatul evidențelor se specifică în procedurile operatorului.

(c) Documentele păstrate în evidență se stochează într-un mod care asigură protecția împotriva deteriorării, alterării și furtului.

SUBPARTEA AOC CERTIFICAREA OPERATORILOR AERIENI

ORO.AOC.100 Solicitarea unui certificat de operator aerian

(a) Înainte de a demara operațiuni aeriene comerciale de transport, organizația trebuie să solicite și să obțină un certificat de operator aerian (AOC) eliberat de AAC .

(b) Organizația furnizează AAC următoarele informații;

1. denumirea oficială și denumirea comercială, adresa și adresa de corespondență a organizației (copiile actelor de constituire autentificate cu ștampila organizației);
2. o descriere a operațiunilor propuse, inclusiv tipul (tipurile) și numărul aeronavelor care urmează să fie exploatate;
3. o descriere a sistemului de management, inclusiv structurii organizatorice;
4. numele managerului responsabil;
5. numele persoanelor desemnate în conformitate cu punctul ORO.AOC.135 litera (a), precum și calificările și experiența acestora;
6. o copie a manualului de operațiuni în conformitate cu prevederile CT-OPS;
7. o declarație conform căreia întreaga documentație trimisă AAC a fost verificată de organizație și este în conformitate cu cerințele aplicabile;
8. copii ale polițelor de asigurare și ale contractelor de asigurare pentru încărcătura comercială, precum și pentru răspundere civilă față de terți, încheiate cu respectarea mărimilor stabilite de legislația în vigoare, precum și scrisoarea de preluare a obligațiunii, eliberată de compania de asigurare/brokerul sau compania de reasigurare (Letter of Undertaking);
9. dovadă , care să ateste că capitalul statutar, la momentul solicitării, este de cel puțin 500 000 lei pentru organizația care operează avioane o masă maximă certificată la decolare de peste 5700 kg sau elicoptere cu o masă maximă la decolare ce depășește 3175 kg.
10. copie a situațiilor financiare anuale pentru anul anterior celui în care se solicită certificatul de operator aerian, în cazul în care sînt disponibile;
11. copie a raportului de audit privind situațiile financiare pentru perioada de gestiune precedentă (în absența unor dispoziții contrare în legislația națională);
12. planul de afaceri pentru cel puțin primii 3 ani de activitate de transport aerian, care va cuprinde următoarele informații:

(a) bilanț estimativ, inclusiv un cont de profit și pierderi;

(b) veniturile și cheltuielile prognozate privind combustibilul, tarifele, salariile, întreținerea, amortizările, variațiile cursului de schimb, tarifele de aeroport, tarifele de navigație aeriană, costurile de handling la sol, asigurările etc. pentru fiecare aeronavă ce urmează a fi exploatată;

- (c) prognoze privind traficul total și veniturile obținute în primul an complet de operare al solicitantului, inclusiv datele justificative care au stat la baza calculului previziunii;
- (d) detalii privind sursele de finanțare existente și prognozate;
- (e) fluxul de numerar prognozat și proiecția fluxului de lichidități pentru primii trei ani de operare;
- (f) detalii privind modul în care vor fi finanțate achiziționarea/închirierea aeronavelor inclusiv, în cazul închirierii, termenii și condițiile contractului.

13. dovada care să ateste că valoarea capitalului propriu este egală sau mai mare decât valoarea capitalului statutar, în cazul în care nu sînt disponibile situațiile financiare anuale;

14. copiile contractelor încheiate între organizație și agenții certificați pentru prestarea serviciilor aeriene certificare de AAC sau care urmează a fi perfectate (handling, servicii aeronautice și alte servicii aeroportuare), autentificate cu ștampila organizației.

15. punctele 9 – 14 nu se aplică organizațiilor care operează avioane sub 5700 kg, elicoptere sub 3175 kg, baloane sau planoare. Aceste organizații trebuie să poată demonstra că dețin un capital propriu de cel puțin 150 000 lei.

(c) Organizațiile dovedesc AAC că:

1. îndeplinesc toate prevederile aplicabile din legislația națională, prezentul regulament și CT-OPS, operațiunile de transport aerian comercial (CAT) și aprobările specifice (SPA), după caz;

2. deține în proprietate sau folosință (în baza unui contract de închiriere fără echipaj) cel puțin o aeronavă care dispune de certificat de navigabilitate (CofA) și corespunde operațiunilor de transport aerian preconizate;

3. toate aeronavele exploatate dispun de un certificat de navigabilitate (CofA), în conformitate cu cerințele naționale privind certificarea pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor, a produselor, pieselor și echipamentelor aferente; și

4. organizarea și managementul lor sînt adecvate și adaptate complexității și domeniului de aplicare al operațiunii;

5. își pot acoperi, pe termen de trei luni de la începerea operațiunilor, costurile fixe și de funcționare, contractate în cadrul operațiunilor în conformitate cu planul său de afaceri și determinate pe baza unor ipoteze realiste, fără a folosi niciun venit provenit din operațiunile desfășurate.

ORO.AOC.105 Specificațiile de operare și privilegiile unui titular de AOC

Privilegiile operatorului, inclusiv cele acordate în conformitate cu CT-OPS, aprobările speciale (SPA), trebuie indicate în specificațiile de operare ale certificatului.

ORO.AOC.110 Contract de închiriere

Orice contract de închiriere care are ca obiect o aeronavă utilizată de un operator certificat în conformitate cu prezentul regulament face obiectul aprobării prealabile a AAC, conform prevederilor CT-OPS (partea închirierea aeronavelor).

ORO.AOC.115 Acordurile de partajare de coduri

(a) Fără a aduce atingere cerințelor în materie de siguranță aplicabile operatorilor și aeronavelor din alte state, un operator certificat în conformitate cu prezentul regulament încheie un acord de partajare de coduri cu un operator dintr-un alt stat numai după ce:

(1) a verificat că operatorul din alt stat respectă standardele OACI aplicabile; și
 (2) a furnizat AAC informații documentate care îi permit respectivei autorități să respecte dispozițiile relevante.

(b) Atunci cînd pune în aplicare un acord de partajare de coduri, operatorul monitorizează și evaluează în mod regulat menținerea conformității operatorului din alt stat cu standardele OACI aplicabile.

(c) Operatorul certificat în conformitate cu prezenta parte nu poate vinde sau elibera bilete pentru un zbor efectuat de un operator dintr-un alt stat dacă respectivul operator din alt stat face obiectul unei interdicții de exploatare sau nu menține conformitatea cu standardele OACI aplicabile.

ORO.AOC.120 Aprobări pentru furnizarea cursurilor de pregătire pentru membrii echipajului de cabină sau pentru eliberarea atestatelor de membru al echipajului de cabină

(a) Atunci când intenționează să furnizeze cursurile de pregătire prevăzute în cerințele naționale referitoare la autorizarea personalului aeronautic, operatorul trebuie să solicite și să obțină o aprobare eliberată de AAC. În acest scop, solicitantul face dovada conformității cu cerințele privind desfășurarea și conținutul cursurilor de pregătire stabilite la punctele relevante din cerințele mai sus menționate și pune la dispoziția AAC:

1. data la care se intenționează începerea activității;
2. datele personale și calificările instructorilor, în funcție de relevanța pentru subiectele de pregătire care urmează a fi abordate;
3. numele și adresa (adresele) aerodromurilor și/sau ale locului (locurilor) unde se desfășoară pregătirea;
4. o descriere a incintelor, metodelor de pregătire, manualelor și dispozitivelor reprezentative care urmează a fi utilizate; și
5. programa și programele asociate cursului de pregătire.

(b) Un operator ce dorește de a primi aprobarea de a elibera atestate de membru al echipajului de cabină, în plus la cele expuse la litera (a), solicitantul trebuie:

1. să demonstreze AAC că:
 - (i) organizația are capacitatea și este răspunzătoare de a executa această sarcină;
 - (ii) Personalul care desfășoară examenele este calificat corespunzător și nu se află într-un conflict de interese; și
2. să asigure procedurile și condițiile specificate pentru:
 - (i) desfășurarea examenului prevăzut de cerințele naționale referitoare la autorizarea personalului aeronautic;
 - (ii) eliberarea atestatelor de membru al echipajului de cabină; și
 - (iii) punerea la dispoziția AAC a tuturor informațiilor relevante și a documentației cu privire la atestările pe care le eliberează și titularii acestora, în scopul evidenței documentelor, al supravegherii și al controlului aplicării legii;
- (c) Aprobările menționate la literele (a) și (b) trebuie indicate în specificațiile de operare.

ORO.AOC.125 Operațiuni necomerciale efectuate cu aeronavele enumerate în specificațiile de operare de către titularul unui AOC

(a) Titularul unui AOC poate desfășura operațiuni necomerciale cu o aeronavă folosită pentru operațiuni de transport aerian comercial, care figurează pe lista din specificațiile de operare ale AOC-ului său cu condiția ca operatorul:

1. să descrie aceste operațiuni în detaliu în manualul de operațiuni, inclusiv :
 - (i) identificarea cerințelor aplicabile;
 - (ii) identificarea clară a tuturor diferențelor dintre procedurile de operare utilizate la desfășurarea operațiunilor de transport comerciale și necomerciale ;
 - (iii) un mijloc de garantare a faptului că întregul personal implicat în operațiuni este pe deplin familiarizat cu procedurile asociate;
2. să înainteze AAC diferențele identificate între procedurile de operare menționate la litera (a) punctul 1 subpunctul (ii), în vederea aprobării prealabile.
- (b) Titularul unui AOC care desfășoară operațiunile menționate la litera (a) nu este obligat să depună o declarație în conformitate cu prezentul regulament.

ORO.AOC.130 Monitorizarea datelor de zbor – avioane

- (a) Operatorul instituie și menține un sistem de monitorizare a datelor de zbor, integrat în sistemul său de management, pentru avioanele cu o masă maximă certificată la decolare mai mare de 27 000 kg.
- (b) Sistemul de monitorizare a datelor de zbor nu are intenție punitivă și cuprinde măsurile adecvate de protecție a sursei (surselor) datelor.

ORO.AOC.135 Cerințe privind personalul

(a) În conformitate cu ORO.GEN.210 litera (b), operatorul numește persoane responsabile cu managementul și supravegherea următoarelor domenii:

1. operațiunile de zbor;
2. pregătirea membrilor echipajului;
3. operațiunile la sol; și
4. menținerea navigabilității în conformitate cu reglementările naționale .

(b) Caracterul adecvat și competența personalului:

1. Operatorul are angajat suficient personal pentru operațiunile la sol și operațiunile de zbor planificate.
2. Întregul personal desemnat pentru operațiunile la sol și de zbor sau implicat direct în aceste operațiuni trebuie:
 - (i) să fie pregătit corespunzător;
 - (ii) să demonstreze capacitatea de a-și îndeplini sarcinile atribuite; și
 - (iii) să fie conștient de responsabilitățile sale și de relația dintre sarcinile sale și operarea în ansamblu.

(c) Supravegherea personalului

1. Operatorul desemnează un număr suficient de supraveghetori ai personalului, luând în considerare structura sa organizatorică și numărul de angajați.
2. Se definesc sarcinile și responsabilitățile acestor supraveghetori și se iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că aceștia își pot îndeplini obligațiile de supraveghere.
3. Supravegherea membrilor echipajului și a personalului implicat în exploatare se efectuează de către persoane cu experiență adecvată și cu competențele necesare pentru asigurarea atingerii standardelor specificate în manualul de operațiuni.

ORO.AOC.140 Cerințe privind baza materială

În conformitate cu punctul ORO.GEN.215, operatorul trebuie:

- (a) să utilizeze instalații de handling la sol adecvate pentru a asigura deservirea în siguranță a zborurilor sale;
- (b) să dispună de mijloace suplimentare de sprijin operațional la baza principală de operare, corespunzătoare zonei și tipului de operațiune; și
- (c) să se asigure că spațiul de lucru disponibil la fiecare bază de operare este suficient pentru personalul ale cărui acțiuni pot afecta siguranța operațiunilor de zbor. Se acordă atenție necesităților echipajului de la sol, personalului care se ocupă de controlul operațional, depozitării și afișării înregistrărilor esențiale și a planificării zborurilor de către echipaje.

ORO.AOC.150 Cerințe privind documentația

- (a) Operatorul ia măsuri pentru a dispune de manualele și de orice altă documentație necesară, precum și de modificările asociate.
- (b) Operatorul trebuie să aibă capacitatea de a distribui instrucțiunile operaționale și orice alte informații fără întârziere.

SUBPARTEA DEC DECLARAȚIA

ORO.DEC.100 Declarația

Operatorul de aeronave implicat în operațiuni necomerciale sau în operațiuni specializate necomerciale, trebuie:

- (a) să pună la dispoziția AAC toate informațiile relevante înainte de începerea operațiunilor, folosind formularul din Anexa nr. 7 la prezentul regulament;
- (b) să notifice AAC o listă a mijloacelor alternative de conformare utilizate;
- (c) să mențină conformitatea cu cerințele aplicabile și cu informațiile prezentate în declarație;
- (d) să prezinte AAC copii ale polițelor de asigurare și ale contractelor de asigurare pentru persoanele aflate la bord, precum și pentru răspundere civilă față de terți, încheiate cu respectarea mărimilor stabilite de legislația în vigoare.
- (e) să notifice fără întârziere AAC orice modificări ale activității sale, prin depunerea unei declarații modificate folosind formularul din Anexa nr. 7 la prezentul regulament; și
- (f) să notifice AAC atunci când își încetează activitatea.

SUBPARTEA SPO OPERAȚIUNI COMERCIALE SPECIALIZATE

ORO.SPO.100 Cerințe pentru operatorii comerciali specializați

- (a) Organizația care intenționează să desfășoare operațiuni comerciale specializate respectă și prevederile ORO.AOC.135, ORO.AOC.140 și ORO.AOC.150.
- (b) Aeronava trebuie să dețină un certificat de navigabilitate (CofA) în conformitate cu cerințele naționale privind certificarea pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor, a produselor, pieselor și echipamentelor aferente.
- (c) Organizația care intenționează să desfășoare operațiuni comerciale specializate trebuie să obțină o autorizație eliberată de AAC.

ORO.SPO.110 Autorizarea operațiunilor comerciale specializate

- (a) Organizația care intenționează să desfășoare operațiuni comerciale specializate trebuie să solicite și să obțină o autorizație eliberată de AAC, înainte de începerea unei operațiuni comerciale specializate:
- (b) Organizația care intenționează să desfășoare operațiuni comerciale specializate pune la dispoziția AAC următoarele informații:
 1. denumirea oficială și denumirea comercială, adresa și adresa de corespondență a organizației (copiile actelor de constituire autentificate cu ștampila organizației);
 2. o descriere a sistemului de management, inclusiv a structurii organizatorice;
 3. o descriere a operațiunii propuse, inclusiv tipul (tipurile) și numărul aeronavei care urmează a fi exploatată;
 4. documentația de evaluare a riscurilor și procedurilor standard de operare aferente, cerute de CT-OPS, procedurile de operare standard privind operațiunile specializate (partea SPO);
 5. o declarație conform căreia întreaga documentație trimisă AAC a fost verificată de organizație și este în conformitate cu cerințele aplicabile.
 6. dovada că deține în proprietate sau folosește (în baza unui contract de închiriere fără echipaj) cel puțin o aeronavă care dispune de certificat de navigabilitate (CofA) și corespunde operațiunilor comerciale specializate preconizate
 7. copii ale polițelor de asigurare și ale contractelor de asigurare pentru persoanele aflate la bordul aeronavei, precum și pentru răspundere civilă față de terți, în mărimile stabilite de legislația în vigoare, precum și scrisoarea de preluare a obligațiunii, eliberată de compania de asigurare/brokerul sau compania de reasigurare (Letter of Undertaking).
 8. dacă este cazul, informații cu privire la contractele încheiate între organizație și agenții certificați pentru prestarea serviciilor aeriene certificare de AAC sau care urmează a fi perfectate (handling, servicii aeronautice și alte servicii aeroportuare).

(c) Cererea de obținere sau de modificare a unei autorizații se elaborează în forma și conform modalității stabilite de AAC.

ORO.SPO.111 Contract de închiriere

Orice contract de închiriere care are ca obiect o aeronavă utilizată de un operator autorizat în conformitate cu prezentul regulament face obiectul aprobării prealabile a AAC, conform prevederilor CT-OPS (partea închirierea aeronavelor)

ORO.SPO.115 Schimbări

(a) Orice modificare care afectează domeniul de aplicare al autorizației sau operațiunile autorizate necesită aprobarea prealabilă a AAC. Orice modificare care nu este inclusă în evaluarea inițială a riscurilor necesită depunerea, la AAC, a unei evaluări a riscurilor și a procedurilor standard de operare modificate.

(b) Cererea de aprobare a unei schimbări se face înainte ca orice astfel de modificare să aibă loc, pentru a permite AAC să determine menținerea conformității cu prevederile legislației naționale și să modifice autorizația, dacă este necesar. Operatorul furnizează AAC orice documentație relevantă.

(c) Modificarea se realizează numai după primirea aprobării oficiale a AAC în conformitate cu anexa nr. 1 la prezentul Regulament, punctul ARO.OPS.150.

(d) Operatorul operează în timpul acestor schimbări în condițiile prevăzute de AAC, după caz.

ORO.SPO.120 Menținerea valabilității

(a) Un operator care deține o autorizație pentru operațiuni specializate respectă domeniul de aplicare și privilegiile definite în autorizație.

(b) Autorizația operatorului rămâne valabilă cu condiția ca:

1. operatorul să își mențină conformitatea cu prevederile prezentului regulament și CT-OPS , ținând cont de prevederile referitoare la tratarea constatărilor, după cum se specifică la ORO.GEN.150;

2. AAC să i se acorde acces la operator, după cum se specifică la ORO.GEN. 140, în vederea determinării conformității continue cu prevederile prezentului regulament și CT-OPS; și

3. autorizația să nu fie revocată sau să nu se renunțe la aceasta.

(c) În cazul revocării sau renunțării autorizația se returnează AAC fără întârziere.

Anexa nr.3
la Regulamentul privind procedurile
administrative referitoare la operațiunile aeriene

CERTIFICAT DE OPERATOR AERIAN
AIR OPERATOR CERTIFICATE

(Programul de autorizare pentru operatorii de transport aerian)
(Approval schedule for air transport operators)

Tipul de operațiuni: Transport aerian comercial (CAT) Pasageri; Marfă;
Types of operations: *Commercial air transport (CAT)* *Passengers;* *Cargo;*

Altele ⁽¹⁾:
Other

	Republica Moldova <i>Republic of Moldova</i>	Chișinău, Bd. Dacia 80/2, MD-2026 Telephone: +373 022 525044 Fax: +373 022 529118 E-mail: info@caa.gov.md Official site: www.caa.md
	Autoritatea Aeronautică Civilă <i>Civil Aviation Authority</i>	
AOC ⁽⁶⁾ :	Numele operatorului ⁽⁷⁾ <i>Operator name</i>	Puncte operaționale de contact ⁽⁹⁾ : <i>Operational points of contact</i>
	Numele comercial ⁽⁸⁾ <i>Dbn trading name</i>	Datele de contact pentru comunicarea, fără întârzieri nejustificate, cu conducerea operațională figurează în ⁽¹²⁾ . <i>in</i>
	Adresa operatorului ⁽¹⁰⁾ <i>Operator address</i>	
	Telefon ⁽¹¹⁾ : <i>Telephone</i> Fax: <i>Fax</i> E-mail: <i>E-mail</i>	
Prezentul certificat atestă că ⁽¹³⁾ este autorizată să desfășoare operațiuni aeriene <i>This certificate certifies that is authorised to perform commercial air operations, as</i> comerciale, conform specificațiilor de operare anexate, în conformitate cu manualul de operațiuni, cu Legea Aviației <i>defined in the attached operations specifications, in accordance with the operations manual, Civil Aviation</i> Civile nr. ___ din ___ și cu anexa II a Hotărârii de guvern nr. XXXX și a normelor sale de aplicare. <i>Law nr. ___ from ___ and Annex II of Government decision XXXX and its implementing rules.</i>		
Data eliberării ⁽¹⁴⁾ : <i>Date of issue</i>	Numele și semnătura ⁽¹⁵⁾ : <i>Name and signature</i> Titulatura: <i>Title</i>	

-
- (¹) Precizați celelalte tipuri de transport.
- (²) Referința aprobării, așa cum a fost eliberată de Autoritatea Aeronautică Civilă.
- (³) Înlocuit de numele înregistrat al operatorului.
- (⁴) Numele comercial al operatorului, dacă este diferit. Introduceți „Dba” (care își desfășoară activitatea sub denumirea) înainte de numele comercial.
- (⁵) Datele de contact cuprind numerele de telefon și de fax, inclusiv codul de țară și adresa de e-mail (dacă există) la care conducerea operațională poate fi contactată fără întârzieri nejustificate pentru probleme legate de operațiunile de zbor, navigabilitate, competența echipajului de zbor și de cabină, bunuri periculoase și alte aspecte, după caz..
- (⁶) Adresa sediului principal de activitate al operatorului.
- (⁷) Numerele de telefon și de fax de la sediul principal de activitate al operatorului, inclusiv codul de țară. A se indica adresa de e-mail dacă există.
- (⁸) Introducerea documentului verificat, păstrat la bord, în care figurează datele de contact, cu mențiunea paragrafului sau a paginii corespunzătoare. Ex.:”Datele de contact ... figurează în manualul de operațiuni, generalități/elemente de bază, capitolul 1, 1.1”; sau ,, ... figurează în specificațiile de operare, pagina 1”; ,, ... figurează în anexa la prezentul document”.
- (⁹) Numele înregistrat al operatorului.
- (¹⁰) Data eliberării AOC (zz.ll.aaaa).
- (¹¹) Titulatura, numele și semnătura reprezentantului Autorității Aeronautice Civile. În plus, pe AOC se aplică o ștampilă oficială
-

Operațiuni de asupra mării efectuate cu elicopterul <i>Helicopter offshore operations</i>	☐	☐		
Pregătirea echipajului de cabină ⁽¹⁷⁾ <i>Cabin crew training</i>	☐	☐		
Eliberarea atestatului CC ⁽¹⁸⁾ <i>Issue of CC attestation</i>	☐	☐		
Menținerea navigabilității <i>Continuing airworthiness</i>	☐	☐	⁽¹⁹⁾	
Altele ⁽²⁰⁾ <i>Others</i>	☐	☐		

- (1) Introducerea numărului asociat al certificatului de operator aerian (AOC).
- (2) Introducerea numelui înregistrat și a numelui comercial al operatorului, dacă sînt diferite. Introduce-ți „Dba” înainte de numele comercial.
- (3) Data eliberării specificațiilor de operare (zz-ll-aaaa) și semnătura reprezentantului Autorității Aeronautice Civile.
- (4) Introducerea denumirii OACI a mărcii, modelului și seriei aeronavei sau a seriei de referință, dacă a fost desemnată o serie (de exemplu: Boeing-737-3K2 sau Boeing-777-232).
- (5) Însemnele de înmatriculare figurează în specificațiile de operare sau în manualul de operațiuni. În ultimul caz, specificațiile de operare relevante trebuie să menționeze pagina corespunzătoare din manualul de operațiuni. În cazul în care modelului de aeronavă nu i se aplică toate aprobările specifice, însemnele de înmatriculare ale aeronavei pot fi introduse în coloana de observații a aprobării specifice a acestuia.
- (6) Lista zonei (zonelor) geografice în care este autorizată operarea (după coordonatele geografice sau rutele specifice, regiunea de informare a zborurilor sau frontierele naționale sau regionale).
- (7) Lista limitărilor speciale aplicabile (de exemplu: numai VFR, numai pe timp de zi etc.).
- (8) Enumerați în această coloană criteriile cele mai permissive pentru fiecare aprobare sau tip de aprobare (cu criteriile corespunzătoare).
- (9) Introducerea categoriei aplicabile de apropiere de precizie: LTS CAT I, CAT II, OTS CAT II, CAT IIIA, CAT IIIB sau CAT IIIC. Introducerea valorii minime a vizibilității în lungul pistei (RVR) în metri (m) și a înălțimii de decizie (DH) în picioare (ft). Se folosește un rînd pentru fiecare categorie de apropiere din listă.
- (10) Introducerea RVR minime aprobate la decolare în metri (m). Se folosește un rînd pentru fiecare aprobare, dacă s-au acordat mai multe aprobări.
- (11) Caseta „nu se aplică” poate fi bifată numai dacă plafonul maxim al aeronavei este sub FL290.
- (12) Operațiunile pe rază extinsă (ETOPS) se aplică în prezent doar în cazul aeronavelor bi-motoare. Prin urmare, caseta „nu se aplică” poate fi bifată dacă modelul de aeronavă are mai mult sau mai puțin de două motoare.
- (13) Se poate indica și limita de distanță (în mile nautice), precum și tipul motorului.
- (14) Navigația bazată pe performanțe (PBN): se folosește un rînd pentru fiecare aprobare PBN [de exemplu: navigare în zonă (RNAV) 10, RNAV 1, performanță de navigare impusă (RNP) 4, ... etc.], cu limitările sau condițiile indicate în coloanele „Specificații” și/sau „Observații”.
- (15) Limitările, condițiile și baza normativă pentru aprobarea operațională asociată aprobării PBN [de exemplu: sistemul global de navigație prin satelit (GNSS), echipamente de măsurare a distanței (DME), unitate de referință inerțială (DME/DME/IRU), ... etc.].
- (16) Aprobarea de a desfășura cursul de pregătire și examenele care trebuie susținute de solicitanții unui atestat de membru al echipajului de cabină, în conformitate cu anexa V (partea CC) la [Hotărîri de Guvern nr. _____](#).
- (17) Aprobarea de a elibera atestate de membru al echipajului de cabină, în conformitate cu anexa V (partea CC) la [Hotărîri de Guvern nr. _____](#).
- (18) Numele persoanei/organizației responsabile cu asigurarea menținerii navigabilității aeronavei și o trimitere la regulamentul care impune activitatea, și anume subpartea G din anexa I (partea M) la [Hotărîri de Guvern nr. _____](#).
- (19) Aici se pot introduce alte aprobări sau date, folosindu-se un rînd (sau un bloc de mai multe rînduri) pentru fiecare autorizație (de exemplu: operațiuni de aterizare scurtă, operațiuni de apropiere rapidă, operațiuni cu elicopterul către/dinspre o zonă de interes public, operațiuni cu elicopterul într-un mediu ostil aflat în afara unei zone aglomerate, operațiuni cu elicopterul fără asigurarea unei capacități de aterizare forțată în condiții de siguranță, operațiuni cu unghiuri de înclinare mărite, distanța maximă față de un aerodrom adecvat pentru avioanele bi-motoare fără aprobare ETOPS, aeronave folosite pentru operațiuni necomerciale).

Anexa nr.5
la Regulamentul privind procedurile
administrative referitoare la operațiunile aeriene

Lista aprobărilor specifice

List of specific approvals

Operațiuni necomerciale

Non-commercial operations

Operațiuni specializate

Specialised operations

(sub rezerva condițiilor specificate în aprobare și cuprinse în manualul de operațiuni sau în manualul de exploatare al pilotului)

(subject to the conditions specified in the approval and contained in the operations manual or pilot's operating handbook)

Autoritatea emitentă⁽¹⁾:
Issuing Authority⁽¹⁾:

Autoritatea Aeronautică Civilă
a Republicii Moldova
*Civil Aviation Authority of the
Republic of Moldova*

Chișinău,
Bd. Dacia 80/2, MD-2026
Telephone: +373 022 525044
Fax: +373 022 529118
E-mail: info@caa.gov.md
Official site: www.caa.md

Lista aprobărilor specifice nr. ⁽²⁾:

List of Specific Approvals no. ⁽²⁾:

Denumirea operatorului :

Name of Operator:

Data ⁽³⁾:

Date ⁽³⁾:

Semnătura :

Signature:

Modelul aeronavei și numerele de înmatriculare ⁽⁴⁾:

Aircraft Model and Registration Marks ⁽⁴⁾:

Tipurile de operațiuni specializate (SPO), dacă este cazul:

Types of specialised operation (SPO), if applicable:

⁽⁵⁾.....

Aprobări specifice ⁽⁶⁾ : <i>Specific Approvals ⁽⁶⁾:</i>	Specificație ⁽⁷⁾ : <i>Specification ⁽³⁾:</i>	Observații: <i>Remarks:</i>

-
- (1) A se introduce denumirea și datele de contact.
Insertion of name and contact details.
- (2) A se introduce numărul asociat.
Insertion of the associated number.
- (3) Data eliberării aprobărilor specifice (zz-ll-aaaa) și semnătura reprezentantului AAC.
Issue date of the specific approvals (dd-mm-yyyy) and signature of the authority representative.
- (4) A se introduce denumirea stabilită de Echipa pentru siguranța aviației comerciale (CAST)/OACI pentru tipul, modelul și seria aeronavei sau seria master, dacă a fost desemnată o serie (de exemplu, Boeing-737-3K2 sau Boeing -777-232).
Taxonomia CAST/OACI este disponibilă la adresa: <http://www.intlaviationstandards.org/>.
Numerele de înmatriculare trebuie enumerate fie în lista aprobărilor specifice, fie în manualul de operațiuni. În ultimul caz, lista aprobărilor specifice, fie în manualul de operațiuni. În ultimul caz, lista aprobărilor specifice trebuie să menționeze pagina corespunzătoare.
Insertion of the Commercial Aviation Safety Team (CAST)/ICAO designation of the aircraft make, model and series, or master series, if a series has been designated (e.g. Boeing-737-3K2 or Boeing-777-232). The CAST/ICAO taxonomy is available at: <http://www.intlaviationstandards.org/>
The registration marks should be either listed in the List of Specific Approvals or in the operations manual. In the latter case the List of Specific Approvals shall refer to the related page in the operation manual.
- (5) Specificați tipul de operațiune, de exemplu, agricultură, construcții, fotografiere, supraveghere, observare și patrulare, publicitate aeriană.
Specify the type of operation, e.g., agriculture, construction, photography, surveying, observation and patrol, aerial advertisement.
- (6) În această coloană, enumerați toate operațiunile aprobate, de exemplu bunuri periculoase, LVO, RVSM, RNP, MNPS.
List in this column any approved operations, e.g., Dangerous goods, LVO, RVSM, RNP, MNPS.
- (7) În această coloană, enumerați criteriile cele mai permissive pentru fiecare aprobare, de exemplu, înălțimea de decizie și minimelke RVR pentru CAT II.
List in this column the most permissive criteria for each approval, e.g. the decision height and RVR minima for CAT II.
-

Anexa nr.6
la Regulamentul privind procedurile
administrative referitoare la operațiunile aeriene

AUTORIZAȚIE PENTRU OPERAȚIUNI COMERCIALE SPECIALIZATE <i>AUTHORISATION OF COMMERCIAL SPECIALISED OPERATIONS</i>	
Autoritatea emitentă ⁽¹⁾ : <i>Issuing Authority⁽¹⁾:</i>	<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova <i>Civil Aviation Authority of the Republic of Moldova</i> </div> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: right;"> Chișinău, Bd. Dacia 80/2, MD-2026 Telephone: +373 022 525044 Fax: +373 022 529118 E-mail: info@caa.gov.md Official site: www.caa.md </div> </div>
Autorizație nr. ⁽²⁾ : <i>Authorisation no. ⁽²⁾:</i>	
Numele operatorului ⁽³⁾ : <i>Operator name ⁽³⁾:</i> Adresa operatorului ⁽⁴⁾ : <i>Operator address ⁽⁴⁾:</i> Telefon ⁽⁵⁾ : <i>Telephone ⁽⁵⁾:</i> Fax: <i>Fax:</i> E-mail : <i>E-mail:</i>	
Modelul aeronavei și numerele de înmatriculare ⁽⁶⁾ : <i>Aircraft Model and Registration Marks ⁽⁶⁾:</i>	
Operațiuni specializate autorizate ⁽⁷⁾ : <i>Authorised specialised operations ⁽⁷⁾:</i>	
Zona sau locul de operare autorizat ⁽⁸⁾ : <i>Authorised area or site of operation ⁽⁸⁾:</i>	
Limitări speciale ⁽⁹⁾ : <i>Special limitations ⁽⁹⁾:</i>	
Prin prezenta se confirmă faptul că este autorizat să efectueze o operațiune sau operațiuni comerciale specializate, în conformitate cu prezenta autorizație, cu procedurile standard de operare ale operatorului, cu Legea Aviației Civile nr. ____ din _____ și normele sale de aplicare. <i>This is to confirm that is authorised to perform commercial specialised operation(s) in accordance with this authorisation, operator's Standard Operating Procedures, Civil Aviation Law no. ____ from _____ and its Implementing Rules.</i>	
Data eliberării ⁽¹⁰⁾ : <i>Date of issue ⁽¹⁰⁾:</i>	Numele și semnătura ⁽¹¹⁾ : <i>Name and signature ⁽¹¹⁾:</i> Funcție: <i>Title:</i>

-
- (¹) Introducerea numărului de autorizație asociat.
Insertion of associated authorisation number.
- (²) Introducerea denumirii înregistrate și a denumirii comerciale a operatorului, dacă sînt diferite. Introduceți „Dbă” (pentru care desfășoară activități prin intermediul”) înainte de denumirea comercială.
Insertion of the operator’s registered name and the operator’s trading name, if different. Insert “Dbă” before the trading name (for “Doing business as”).
- (³) Adresa sediului principal de activitate al operatorului.
Operator’s principal place of business address.
- (⁴) Detaliile privind numerele de telefon și fax de la sediul principal de activitate al operatorului, inclusiv codul de țară. E-mail pus la dispoziție dacă există.
Operator’s principal place of business telephone and fax details, including the country code. E/mail to be provided if available.
- (⁵) A se introduce denumirea stabilită de Echipa pentru siguranța aviației comerciale (CAST)/OACI pentru tipul, modelul și seria aeronavei sau seria master, dacă a fost desemnată o serie (de exemplu, Boeing-737-3K2 sau Boeing -777-232). Taxonomia CAST/OACI este disponibilă la adresa: <http://www.intlaviationstandards.org/>. Numerele de înmatriculare trebuie enumerate fie în lista aprobărilor specifice, fie în manualul de operațiuni. În ultimul caz, lista aprobărilor specifice, fie în manualul de operațiuni. În ultimul caz, lista aprobărilor specifice trebuie să menționeze pagina corespunzătoare.
Insertion of the Commercial Aviation Safety Team (CAST)/ICAO designation of the aircraft make, model and series, or master series, if a series has been designated (e.g. Boeing-737-3K2 or Boeing-777-232). The CAST/ICAO taxonomy is available at: http:// www.intlaviationstandards.org/
The registration marks should be either listed in the List of Specific Approvals or in the operations manual. In the latter case the List of Specific Approvals shall refer to the related page in the operation manual.
- (⁶) Specificați tipul de operațiune, de exemplu, agricultură, construcții, fotografie, supraveghere, observare și patrulare, publicitate aeriană.
Specify the type of operation, e.g., agriculture, construction, photography, surveying, observation and patrol, aerial advertisement.
- (⁷) Lista zonelor geografice sau a locurilor în care se desfășoară operațiunea autorizată (în funcție de coordonatele geografice, de regiunea de informare a zborurilor sau de frontierele naționale sau regionale).
Listing of geographical area(s) or site(s) of authorised operation (by geographical coordinates or flight information region or national or regional boundaries).
- (⁸) Lista limitărilor speciale aplicabile (de exemplu doar VFR, doar pe timp de zi etc.).
Listing of applicable special limitations (e.g. VFR only, Day only, etc.).
- (⁹) Data eliberării autorizației (zz/ll/aaaa).
Issue date of the authorisation (dd-mm-yyyy).
- (¹⁰) Funcția, numele și semnătura reprezentantului AAC. În plus, pe autorizație se va aplica ștampila oficială.
Title, name and signature of the CAA representative. In addition, an official stamp will be applied on the authorisation.
-

Formularul OPS XXX

Anexa nr.7
la Regulamentul privind procedurile
administrative referitoare la operațiunile aeriene

<p>DECLARAȚIE <i>DECLARATION</i></p> <p>privind operațiunile aeriene necomerciale <i>on non commercial air operations</i></p>
<p>Operatorul <i>Operator</i></p> <p>Denumire: <i>Name:</i></p> <p>Locul unde este stabilit sau își are reședința operatorul și locul de unde sînt coordonate operațiunile: <i>Place in which the operator is established or residing and place from which the operations are directed:</i></p> <p>Numele și datele de contact ale managerului responsabil: <i>Name and contact details of the accountable manager:</i></p>
<p>Întreprindere cu atribuții de management al menținerii navigabilității în conformitate cu <i>Continuing airworthiness management organisation in accordance with</i></p> <p>Numele și adresa întreprinderii și numărul de referință al aprobării: <i>Name and address of the organisation and approval reference</i></p>
<p>Exploatarea aeronavei <i>Aircraft operation</i></p> <p>Data de începere a operațiunii/data intrării în vigoare a schimbării: <i>Starting date of operation/applicability date of the change:</i></p> <p>Tipul (tipurile) de operațiuni: <i>Type(s) of operation:</i></p> <p>☐ Partea NCC: (specificați dacă pasageri și/sau marfă) <i>Part-NCC: (specify if passenger and/or cargo)</i></p> <p>☐ Partea NCO: (specificați dacă pasageri și/sau marfă) <i>Part-NCO: (specify if passenger and/or cargo)</i></p> <p>☐ Partea SPO: (specificați dacă pasageri și/sau marfă) <i>Part-SPO: (specify if passenger and/or cargo)</i></p>
<p>Tipul (tipurile) de aeronavă, numărul (numerele) de înmatriculare și baza principală: <i>Type(s) of aircraft, registration(s) and main base:</i></p>
<p>Detaliile aprobărilor deținute (atașați la declarație o listă a aprobărilor specifice, dacă este cazul) <i>Details of approvals held (attach list of specific approvals to the declaration, if applicable)</i></p>
<p>Lista mijloacelor alternative de conformare, cu trimitere la AMC-urile pe care le înlocuiesc (se atașează la declarație) <i>List of alternative means of compliance with references to the AMCs they replace (attach to the declaration)</i></p>
<p>Declarații <i>Statements</i></p>

<p>☐ Documentația privind sistemul de management, inclusiv manualul de operațiuni, reflectă cerințele aplicabile prevăzute în partea ORO, partea NCC și Partea SPA.</p> <p><i>The management system documentation including the operations manual reflect the applicable requirements set out in Part-ORO, Part-NCC and Part-SPA.</i></p> <p>Toate zborurile se vor desfășura în conformitate cu procedurile și instrucțiunile specificate în manualul de operațiuni.</p> <p><i>All flights will be carried out in accordance with the procedures and instructions specified in the operations manual.</i></p>
<p>☐ Toate aeronavele exploatate au un certificat de navigabilitate valabil și sînt în conformitate cu reglementările naționale.</p> <p><i>All aircraft operated hold a valid certificate of airworthiness and comply with applicable national regulations.</i></p>
<p>☐ Toți membrii echipajului de zbor și ai echipajului de cabină, după caz, sînt pregătiți în conformitate cu cerințele aplicabile.</p> <p><i>All flight crew members and cabin crew members, as applicable, are trained in accordance with the applicable requirements.</i></p>
<p>☐ (Dacă este cazul) <i>(If applicable)</i></p> <p>Operatorul a implementat și a demonstrat conformitatea cu un standard recunoscut oficial în domeniu.</p> <p><i>The operator has implemented and demonstrated conformance to an officialz recognised industrz standard.</i></p> <p>Referința standardului: <i>Reference of the standard:</i></p> <p>Organismul de certificare: <i>Certification body:</i></p> <p>Data ultimului audit de conformitate: <i>Date of the last conformance audit:</i></p>
<p>☐ Orice schimbare în exploatare care afectează informațiile prezentate în această declarație va fi adusă la cunoștință AAC RM.</p> <p><i>Any change in the operation that affects the information disclosed in this declaration will be notified to the CAA RM.</i></p>
<p>☐ Copiile polițelor de asigurare pentru terți și persoanele aflate la bordul aeronavelor</p> <p><i>Copy of the insurance for third parties and all personnel from the aircraft</i></p>
<p>☐ Operatorul confirmă că informațiile prezentate în această declarație sînt corecte.</p> <p><i>The operator confirms that the information disclosed in this declaration is correct.</i></p>
<p>Data, numele și semnătura managerului responsabil</p> <p><i>Date, name and signature of the accountable manager</i></p>

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului privind procedurile administrative referitoare la operațiunile aeriene

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări.

Întru executarea Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 28 din 22.01.2014 „Cu privire la aprobarea Planului național de armonizare a legislației pentru 2014” și asigurarea transpunerii în cadrul normativ național a reglementărilor europene incluse în Anexa III la Acordul privind Spațiul Aerian Comun dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și statele sale membre, semnat la Bruxelles la 26 iunie 2012 (Legea nr. 292 din 21 decembrie 2012 pentru ratificarea Acordului privind Spațiul Aerian Comun dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și statele sale membre), s-a elaborat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedurile administrative referitoare la operațiunile aeriene.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Proiectul Hotărârii stabilește norme de aplicare prevăzute în art. 17 al Legii aviației civile din 1237-XIII din 09.07.1997 privind operațiunile aeriene cu avioane, elicoptere, baloane și planoare și norme detaliate referitoare la condițiile de eliberare, menținere, modificare, limitare, suspendare sau revocare a certificatelor operatorilor de aeronave implicați în operațiuni de transport aerian comercial, privilegiile și responsabilitățile titularilor de certificate precum și condițiile în care operațiunile sunt interzise (limitate sau supuse anumitor condiții din motive de siguranță). Totodată, instituie proceduri și instrucțiuni pentru operarea în condiții de siguranță pentru fiecare tip de aeronavă, cuprinzând sarcini și responsabilități atât personalului de la sol cât și pentru membrii echipajului.

Gradul compatibilității proiectului de act normativ cu reglementările legislației comunitare și referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare.

Proiectul Hotărârii transpune prevederile Regulamentului (UE) nr. 965/2012 al Comisiei din 5 octombrie 2012 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al UE seria L nr. 296 din 25 octombrie 2012.

Impactul proiectului. Analiza de Impact a Activității de Întreprinzător la proiect va reflecta beneficiile sociale și impactul economic.

Fundamentarea economico-financiară. Proiectul nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Ministru

Chiril GABURICI